HET LANDHUIS

WAARIN OPGENOMEN ONZE TUINEN MET HUIS EN HOF

HOOFDREDACTEUR W. RETERA Wzn, LAAN VAN POOT 216 DEN HAAG

UITGAVE: FLORALIA, KLOKHUISPLEIN 5 HAARLEM

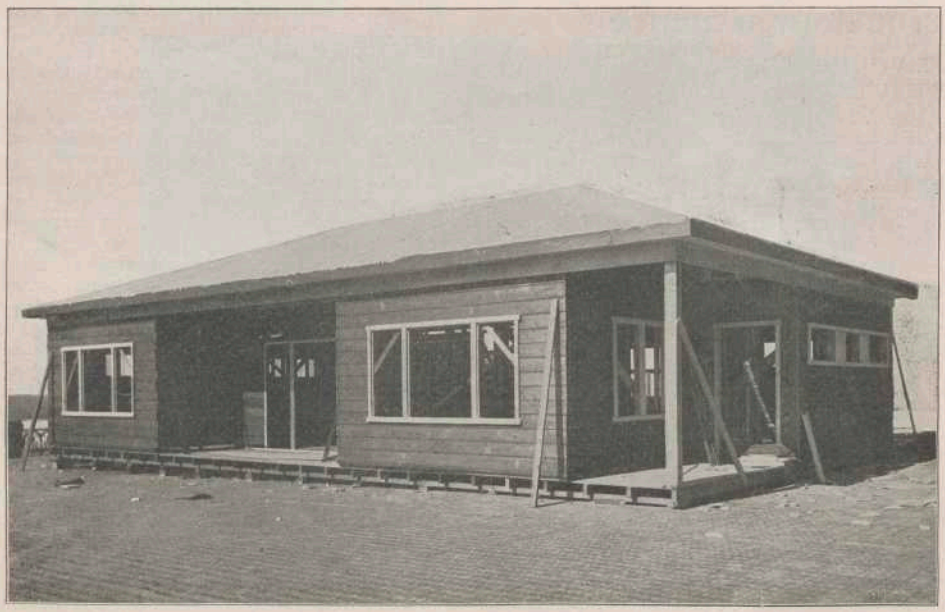
TELEFOON 13294 EN 11870

De Tentoonstelling „Het Landhuis", 5 tot 16 Mei

IN HET KURHAUS TE SCHEVENINGEN

Nog enkele dagen scheiden ons nog van de opening der tentoonstelling. Op het oogenblik dat ik dit schrijf is men druk aan het bouwen van het houten landhuis. Er moet in de laatste weken nog hard gewerkt worden om alles gereed te krijgen, maar de organisatie is paraat! Het zal u zeker bekend zijn, dat het houten landhuis wordt verloot? De verloting komt ten bate van „het nationaal crisis-comité" en „het Roode Kruis". Prijs per lot één gulden. U hebt stellig „een groote kans", dus, vergeet in geen geval u de kans te scheppen, door het koopen van een lot op de tentoonstelling, want u komt toch ook kijken? Wanneer het landhuis niet vóór 30 Mei zal zijn opgeëischt, zal een bedrag, groot *f* 2000.—, gedurende een jaar ter beschikking van den winner blijven. Het huis, gebouwd door Pilkes' „houtbouw- en meubelindustrie", gevestigd te Zeist, zal keurig ingericht en gemeubileerd worden door de bekende N.V. Meubelfabriek A. J. Boskamp & Zn., te Overveen, die op dit gebied haar sporen verdiend heeft.

HET LANDHUIS OP HET TERRAS VAN HET KURHAUS TE SCHEVENINGEN, EENIGE DAGEN OUD.
Wel een bewijs dat een dergelijk houten landhuis snel kan worden gebouwd. T 3167

MEUBELS IN EIKENHOUT MET BLANK NOTEN IN DE WAS T 3183
Ontwerp: H. Kempkes Jr. Uitvoering: N.V. Fabrieken „Waddinxveen"

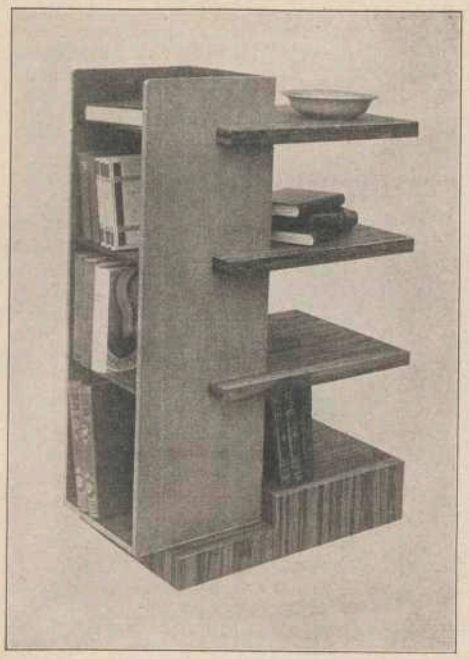
Moderne houten meubels

GROOTE VOORUITGANG IN ONZE MEUBELINDUSTRIE

De laatste tijd zijn in ons tijdschrift veel nieuwe stalen meubels afgebeeld, zóóveel zelfs, dat een lezer me eenigszins smalend vroeg of er ook nog houten meubels worden vervaardigd. Het was dezelfde lezer, die me eenige maanden geleden om afbeeldingen van stalen meubels vroeg. Ja, er zijn menschen, die niet gemakkelijk zijn tevreden te stellen. Maar goed, we zullen nu wat voorbeelden van onze nationale houtindustrie laten zien. Niet iedereen voelt voor stalen meubels; men vindt ze over het algemeen wat koud en snijkamerachtig, wat demonstratief nieuw. Nu kan men zeggen: „'t zal wel wennen", maar dat schijnt niet zoo gauw te gaan. Men wenscht zich niet af te keeren van het hout, het goede, oude hout, dat al zoo lang de menschheid heeft gediend. Men kijkt nog steeds met genoegen naar het kleurenspel van vlammen, strepen en stipjes, die de gladde doorsnede van hout te zien geeft. Hout heeft een reusachtig voordeel boven metaal: het wordt op de duur mooier. Een wrakke, oude houten tafel kan nog altijd bogen op de schoonheid van het door de tijd gepatineerde materiaal, en kijk eens naar een oude fiets? Daaraan valt nu heelemaal niets moois te ontdekken. Men kan dat oud-roest niet eens verbranden.

Het is nog niet zoo lang geleden dat men, om een eenvoudig en solied meubel te bekomen, een binnenhuiskunstenaar in de arm moest nemen, die voor het ontwerp zorgde, dat door een meubelmaker moest worden uitgevoerd. Voor een tamelijk gevulde beurs heeft deze methode natuurlijk geen bezwaren, maar voor de gemiddelde inkomens wel. Reeds lang werd er door de fabrikanten gestreefd naar een eenvoudig en toch goed massafabrikaat, dat aan „welstandseischen", om eens een veel mishandeld woord te gebruiken, voldeed. Maar juist de massa was afkeerig van die eenvoud, en vroeg namaak Oud-Hollandsch of een vreemde ragoût van allerlei richtingen uit de z.g. Amsterdamsche school. Het was voor de dikwijls goed willende fabrikant al bijzonder teleurstellend, wanneer hij met zijn nieuw product aan de markt kwam. De belangstelling was al bijzonder zwakjes. Zoo bleef de fabrikant bij zijn geijkte schlagers, met draaiwerk, snij- of inlegwerk, waarvan hij ten minste wist dat hij er niet mee bleef zitten, en daarnaast produceerde hij modern werk, gedeeltelijk uit liefhebberij, gedeeltelijk uit noodzaak, omdat een ander het ook deed en om natuurlijk niet achter te blijven. Concurrentie, nietwaar? Ik zou niet graag zeggen, dat de toestand nu geheel gewijzigd is, in hoofdzaak is het nog zoo, maar toch gelooven we, dat de smaak van het publiek zich aan het wijzigen is. Ik bedoel niet van het jan-en alleman-publiek, doch van het intellectueele gedeelte, het beschaafde gedeelte, dat zich niet met de bazarlorren wenscht te omringen en vraagt naar eenvoudig en practisch meubilair, dat niet meer schijnt dan het is. En zoo komt er voor den goed willenden fabrikant weer een gelegenheid, met een modern massa-fabrikaat op de markt te verschijnen, en wel met meer kans van slagen, dan eenige tijd geleden. Verschillende aesthetische en technische oorzaken werken daartoe mede.

Wat men vroeger onder moderne meubels verstond, waren lattenachtige timmersels, mager en scherp, meubels, waaruit het rationalisme letterlijk afdroop, en toch heel zware en onhandelbare dingen, met schaafjes en profielen, velling-

BOEKENMEUBEL, EIKEN MET PADOUX
Ontwerp: P. Izeren. Uitvoering: „De Genneper Molen"
Eenvoudig en practisch meubeltje T 3185

BIJZETTAFELTJE, EIKEN T 3182
Ontwerp: P. Izeren. Uitvoering: „De Genneper Molen"

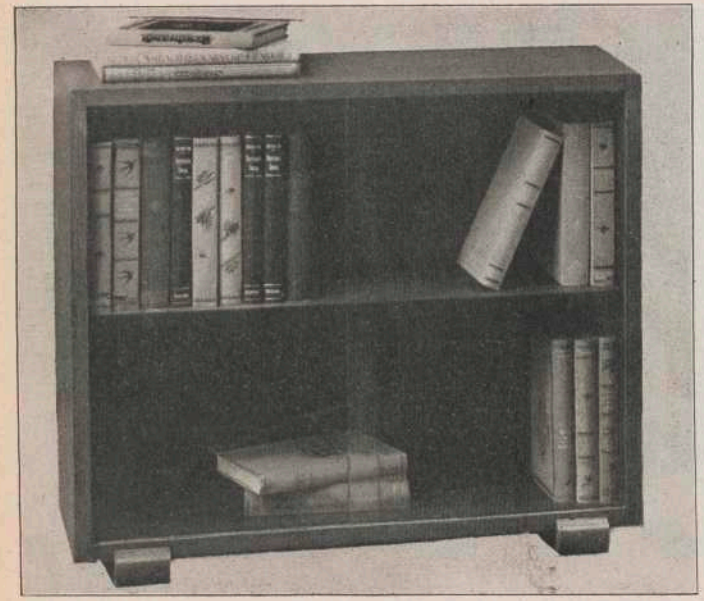
BERGMEUBEL IN NOTENHOUT, MAT POLI
Ontwerp: H. Kempkes Jr. T 3179 Uitvoering: N.V. Fabrieken „Waddinxveen"
Door de eenvoud der vormen komt de schoonheid van het materiaal tot zijn recht

kantjes en uitstekende sloopnagels. De sierkunst, de tyrannieke sierkunst, eischte haar „pondje vleesch" met nadruk op. Zonder sierkunst was er geen kunst. De opvattingen zijn nu wel totaal gewijzigd: De smaak voor profielen en voor snijwerk, kortom, het gedetailleerde aan het meubel, maakte plaats voor een neiging naar soberheid, eenvoud en onopvallendheid. Nu vinden we het een beetje belachelijk, wanneer een meubel als het ware op ons afspringt, alsof het wil zeggen: „hier ben ik, zie je me niet?" We zijn gaan eischen, dat een meubel haar plaats weet, letterlijk en figuurlijk, en dat bescheidenheid haar grootste deugd is. De eenvoud, gladheid en strakheid kan men beschouwen als een verovering op de gewichtigheid en zelfbewustheid van het oude meubel, en misschien is die verandering wel een verovering op ons zelf. En nu de technische kant. De constructiewijze, met stijl-, regel- en paneelwerk, de omslachtige methode, die noodig was door de toepassing van het massieve hout, ondergaat een grondige wijziging door het gebruik van triplex en multiplex. Men kan nu groote platte vlakken samenstellen, door middel van één plaat multiplex, zonder dat men bang behoeft te zijn voor kromtrekken of krimpen. Het is in de meeste gevallen toch verstandig, een lichte versterking aan te brengen, doch deze behoeft niet in het gezicht te komen. Verder maken we nu zonder gewetensbezwaar gebruik van ijzeren verbindingshulpmiddelen, hulpmiddelen, die men vroeger uit den booze achtte, omdat men ze principiëel onjuist vond. Door de eenvoudige constructiewijze en het wegvallen van de ingewikkelde houtverbindingen is de mogelijkheid tot de machinale vervaardiging en dus tot het massa-fabrikaat vanzelf gekomen. Aesthetische, technische en ook sociale eischen hebben het moderne meubel, zooals we het nu kennen, geschapen, en omdat deze eischen de eenige zuivere zijn om tot een nieuwe stijl te komen, kunnen we gerust het moderne meubel aanvaarden als een kind van deze tijd, dat dus harmoniëert met ons dagelijksche leven.

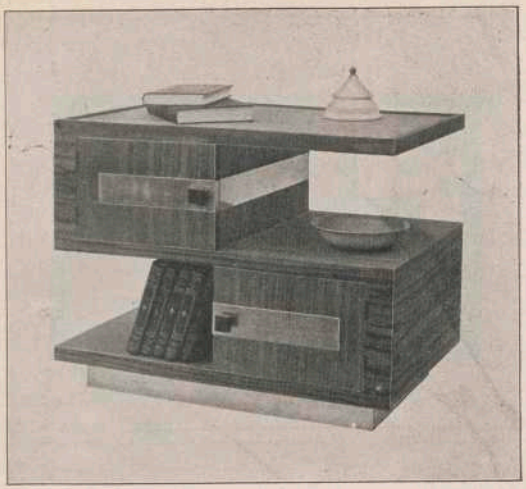
Het moderne meubel heeft natuurlijk zoo weinig mogelijk stofvangende vlakken, want het ligt niet meer in onze tijd veel arbeid aan het onderhoud en schoonhouden te besteden. We hebben minder tijd dan vroeger! Dat wil zeggen, dat men minder tijd wil besteden aan arbeid, die vermeden kan worden. Ginsburger wijst in dit verband (die Form. 1931, bladz. 11) op de verandering die het begrip tijd voor velen heeft gekregen. Men zegt, dat men vroeger meer tijd had, maar men vergeet, dat men nu veel meer tijd verbruikt om van huis naar werkgelegenheid te gaan en omgekeerd, wegens het buiten wonen en de uitgestrektheid der steden. Daartegenover staat weer, dat men vroeger geruime tijd noodig had een olielamp aan te steken, of de haard brandende te houden. Wanneer de vrouw des huizes wilde gaan koken, moest eerst het fornuis worden aangemaakt. Nu schakelt men eenvoudig de stroom in, maakt gebruik van vulhaarden of centrale verwarming of van de andere apparaten, die onmiddellijk functioneeren. Een moderne vrouw zou nerveus worden, wanneer ze

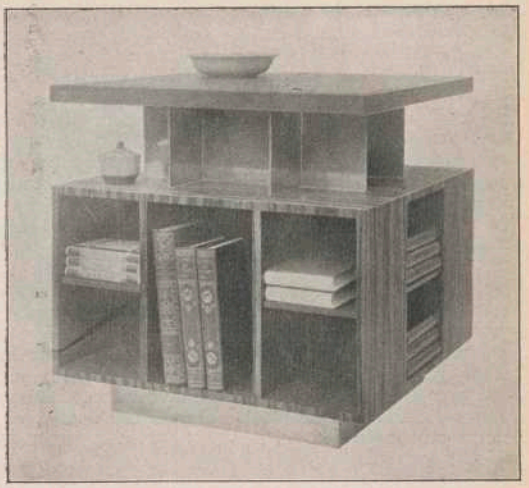
ACHTERZIJDE VAN EEN DAMESBUREAU, INGERICHT ALS BOEKENKAST
Bladmaat 120 × 70 cm, gedeeltelijk ingelegd met donkerrood bureaulaken. Vervaardigd van eikenhout met aan de voorzijde deur en ladevoorstuk van notenhout
Ontwerp: H. Kempkes Jr. T 3178 Uitvoering: N.V. Fabrieken „Waddinxveen"

EENVOUDIGE BOEKENKAST VAN EIKENHOUT EN GLAZEN SCHUIVEN
Ontwerp: H. Kempkes Jr. Uitvoering: N.V. Fabrieken „Waddinxveen" T 3177

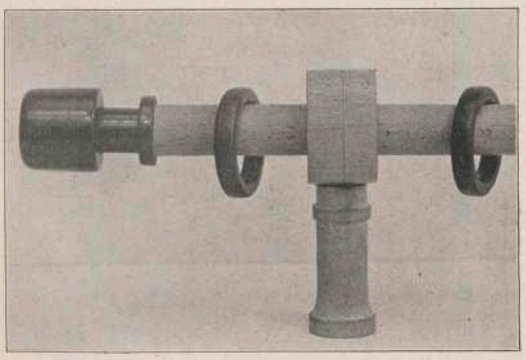
BERGMEUBELTJE T 3189
Ontwerp: P. Izeren. Uitvoering: „De Genneper Molen"
Aardig is hier van de Z-vorm gebruik gemaakt

BOEKENMEUBEL, PADOUXHOUT T 3188
Ontwerp: P. Izeren, te Arnhem
Uitvoering: Fabriek van houtbewerking „De Genneper Molen"

weer met olielampen of ouderwetsche apparaten moest beginnen, omdat ze nu gewend is, na een eenvoudige handbeweging onmiddellijk aan het werk te kunnen gaan, werk dat door allerlei technische hulpmiddelen kan worden bespoedigd. En zoo ligt het voor de hand, dat een huisvrouw, die een electrische keuken bezit, geen zin heeft zich een half uur per dag of langer, met stof afnemen bezig te houden, een suf en geestdoodend werk, dat des te meer tegenzin opwekt, wanneer men weet, dat het grootendeels vermeden kan worden.

Door de machinale vervaardigingswijze en materiaal zijn de persoonlijke neigingen van den ontwerper onderdrukt. Waar hij vroeger een bijna onbeperkte vrijheid genoot en zijn fantasie vrij spel kon laten, kreeg men de groote verschillen en sterk afwijkende typen in meubels, zoodat men, wanneer men eenmaal een ontwerper in de arm had genomen voor de inrichting van een huis of zelfs meubileering van een kamer, men voor completeeren of wijziging aan hem gebonden was, wilde men niet de kans loopen, de eenheid te verbreken. Bij het machinale meubel, van verschillende ontwerpers treffen wij hetzelfde type aan; er zijn in elk geval geen opmerkelijke verschillen aan te wijzen. En daar deze meubels toch grootendeels bestemd zijn voor menschen met kleine en gemiddelde inkomens, die zich dikwijls niet onmiddellijk volledig kunnen inrichten, is geleidelijke aanschaffing naar behoefte en draagkracht best mogelijk.

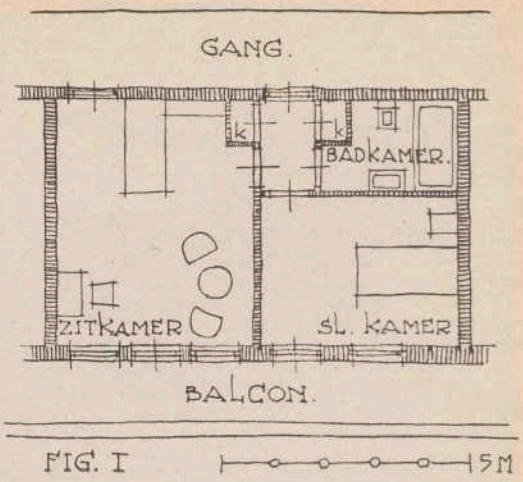
GORDIJNSTOK MET HOUVAST T 3181
Ontwerp: P. Izeren. Uitvoering: „De Genneper Molen"
Inplaats van het leelijke draaiwerk, dat men veelal aan gordijnstokken ziet, is deze eenvoudige vorm een goede verbetering

HALLMEUBEL, VAN EIKEN MET PADOUXHOUT
Ontw.: H. Kempkes Jr. Uitv.: N.V. Fabrieken „Waddinxveen"
T 3180

In „Ons Binnenhuis" heb ik er reeds op gewezen, dat het idee van zoogenaamd compleet meubileeren langzamerhand gaat veranderen. Het is immers een stupide opvatting, dat aan elk meubel in een kamer hetzelfde motief, hetzelfde snijwerk of inlegwerk moet voorkomen. Men kan heel goed meubels van verschillende herkomst en kleur tot een eenheid brengen, tot een soort van vrijwillige samenwerking. Het eenige bezwaar is, dat de samenstelling met zorg moet geschieden en dat deze methode voor gemakzuchtige menschen niet geschikt kan worden genoemd. Neen, een beetje plezier en zoeken moet er stellig bijkomen. De genoegdoening over een aldus samengesteld geheel is dan ook heel wat grooter, dan het zoo maar in een winkel gebrachte „complete ameublement", dat misschien uit een goedkoop welstandsidee wel rust kan geven, maar niet de vreugde zal schenken van het geleidelijk samengestelde interieur. Waar nu de verschillende fabrikaten van moderne, machinaal vervaardigde meubels bij afwijkende vormen, kleuren en afmetingen toch een zekere karakterovereenkomst bieden, is voor de kleinere en gemiddelde beurzen combinatie om zoo te zeggen aangewezen.

W. R. Wzn.

APARTEMENT VAN EEN GAST IN EEN GROOT LANDHUIS

Een zeer ruime opvatting van gastvrijheid, iedere gast kan zich hier naar believen terugtrekken. Aparte zit-slaapkamer benevens een badkamer is hier voor de logée disponibel.

T 3197

Hoe geven wij onze gasten een thuis?

Een meening over gastvrijheid. Hoe of we onze gasten kunnen huisvesten. Een zit-slaapkamer disponibel voor logé's.

In Ons landhuis, waarbij met het ontwerpen rekening is gehouden, met de eischen van deze dagen, is het vraagstuk van de logeerkamer wel bizonder moeilijk. Wat toch is het geval, we beginnen een huis te ontwerpen en spitsen ons er op, dat we geen ruimten projecteeren, welke we niet gebruiken. De logeerkamer is toch een ruimte, welke bij niemand het geheele jaar door gebruikt wordt, zoodat deze kamer tijdens z'n rustperiode ons geld kost en we er geen rente of profijt van hebben.

Het is dan ook niet zoo'n gekke gedachte, indien we de wanden van onze slaapverdieping naar behoefte zouden kunnen plaatsen, zoodat het zonder veel moeite mogelijk zou wezen, op een gegeven moment vijf kamers te formeeren of van dezelfde oppervlakte drie kamers te maken. We komen dan ook op het vraagstuk van de beweegbare of verplaatsbare wanden. Als we dit werkelijk op bevredigende wijze zouden kunnen oplossen, dan zou er geen vraagstuk bestaan, dat we noemen „de logeerkamer" en waar zeer vele gastvrouwen dikwijls mee tobben.

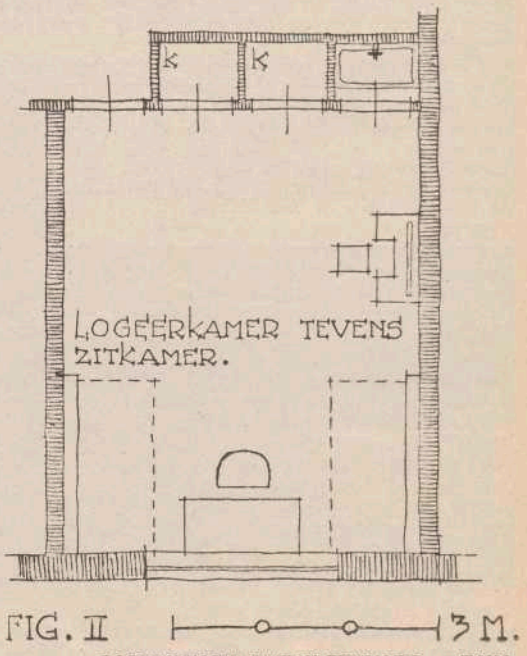
Eén ding is misschien wel goed, om eerst even vast te stellen, wat voor positie nemen onze gasten in, wanneer ze onze gast zijn?

Ik denk wel, dat velen van u zullen antwoorden: Ja, dat hangt er al van af, want er zijn twee soorten van gasten, ongewenschte en graag geziene; de eerste catagorie zullen we liefst zoo spoedig mogelijk kwijt zien te raken en de tweede, ja, die maken we het zoo aangenaam mogelijk.

Het begrip gastvrijheid is dan ook zeer verschillend en wordt dan ook beschouwd als een goede eigenschap, indien we deze bij iemand opmerken. Het zal u natuurlijk wel bekend zijn, dat de gastvrijheid bij vele Oostersche volken ook wel als plicht wordt aangetroffen. De wetten van de gastvrijheid zijn hier dan ook zeer scherp aangegeven en verschillen al zeer veel met de opvattingen, die wij bij ons aan de gastvrijheid stellen.

Ik houd dan ook maar rekening met de eischen, die wij in ons land aan de gastvrijheid stellen, ja, ik ga zelfs een weinig verder en ben zoo vrij te veronderstellen, dat we alleen gaarne geziene gasten zullen ontvangen.

De genoodigden, die van onze gastvrijheid gebruik maken, moeten, naar mijn inzicht, in de allereerste plaats „vrijheid" genieten. Ze moeten zich dus naar believen in ons huis kunnen bewegen. Willen zij genieten van de huiselijke kring, best; maar wenschen zij alleen te zijn, wel, dan moeten zij

LOGEERKAMER, TEVENS ZITKAMER T 3196

Logeerkamer, welke ingericht is als zit-slaapkamer, berekend voor twee personen

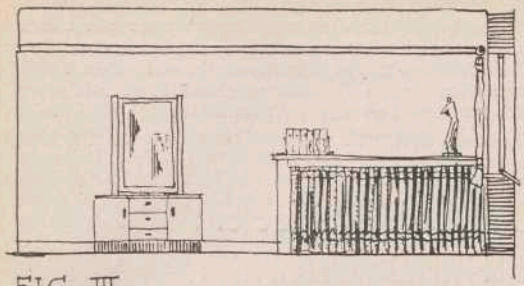

FIG. III

TWEE WANDEN VAN DE LOGEERKAMER T 3200

Twee wanden van de logeerkamer zijn hier afgebeeld, duidelijk ziet u hier de mogelijkheid om een gezellig interieur te maken.

daartoe gelegenheid hebben. Ik kan mij zoo heel goed indenken, dat we onze gasten er absoluut geen plezier mee doen, door ons den geheelen dag met hen bezig te houden. Want wat blijft er dan over van de gast z'n vrijheid? Immers niets.

Neen, de zaak is, we moeten onze gasten een „thuis" aanbieden, zoodat het gemis aan eigen thuis zoo min mogelijk gevoeld wordt en zoo goed mogelijk wordt vervangen. Het spreekt vanzelf, dat dit natuurlijk niet alleen afhankelijk is van de huisvesting, neen, een goede gastvrouw en gastheer, die de juiste toon weten te treffen, zullen het belangrijkste element zijn, om de gasten een prettig verblijf te verschaffen. Toch is het maar al te dikwijls waar te nemen, dat er niets mankeert aan de gezelligheid enz., maar dat de huisvesting van onze gasten zeer veel te wenschen overlaat. Ik heb meermalen gehoord, dat men gasten uitnoodigt en voor deze menschen dicht in de buurt een hotelkamer bespreekt. U begrijpt wel, dat dit alleen maar in het uiterste geval gebeurt, want het lijkt mij hoogst onaangenaam, als we een heele dag ergens gezellig geweest zijn en we moeten 's avonds nog een kleine wandeling maken naar een ongezellige hotelkamer, want de ongezelligheid valt ons dan zoo koud op 't lijf.

Bij de meeste van onze landhuizen treffen we dan ook de logeerkamer aan op dezelfde slaapverdieping, waar de bewoners 's nachts een rustplaats vinden. Want ook is het niet erg gastvrij, als we onze gasten naar het een of andere onmogelijke kamertje brengen, ergens in de kap gemaakt met een raampje, waarvan de glaslijn op een hoogte van 1.20 m is gemaakt en nog eenige andere narigheden, welke we bij een dergelijke soort ruimte kunnen opmerken.

Indien mogelijk, moeten we onze logeerkamer een behoorlijke oppervlakte geven, met een afzonderlijke ruimte voor plaatsing bed, waschtafel enz. Het is mij bekend, dat op een van de zeer groote voorname buitenverblijven alle gasten tot hun beschikking hebben een zitkamer met aparte slaap- en badkamer, zooals u ziet, een compleet apartement dus. Het spreekt echter vanzelf, dat we hiertoe niet overal de gelegenheid hebben.

Een dergelijk geval heb ik echter afgebeeld in fig. I, om u eens te laten zien, dat we hier inderdaad mogen spreken van gerieflijkheid, evenwel gerieflijkheid voor de gast!

U ziet dan een ruime zitkamer, met aparte slaapkamer en in deze slaapkamer komt de badkamer uit. De slaapkamer en de zitkamer hebben beide toegang tot het balcon, wat voor verschillende dingen zeer gewenscht is. Het spreekt vanzelf, dat hier de badkamer voorzien is van een W. C. en bidet. Voorts zullen er de noodige kasten ook niet mogen ontbreken.

Maar het behoeft natuurlijk geen betoog, dat een dergelijke, zeer royale, misschien zelfs wel eenigszins overdadige huisvesting onzer gasten tot de uitzonderingen behoort. Toch is er met minder ruimte ook zeer wel een gezellige verblijfplaats aan te bieden aan de menschen, die zoo van tijd tot tijd eens bij ons komen logeeren.

Ik noem u allereerst de mogelijkheid, om voor de bedden de z.g. opklapbedden te gebruiken; hierdoor is het mogelijk, een kamer, welke voor andere doeleinden wordt gebezigd, ook zonder veel moeite om te tooveren in een logeerkamer. Hieraan is tevens nog een ander zeer groot voordeel verbonden, aangezien het voor de gast veel aangenamer is, om in een zitkamer zich terug te trekken voor verschillende bezigheden, dan dat men in de slaapkamer een uurtje gaat zitten lezen of eenige noodzakelijke correspondentie gaat verrichten. Het spreekt vanzelf, dat we bij het inrichten van een dergelijk vertrek voor een en ander bizondere voorzieningen moeten treffen, maar dit zal zooveel te gemakkelijker blijken, indien hier reeds bij het ontwerpen van het huis rekening mede is gehouden. Een der zeer belangrijke eischen is, of er wel voldoende wandvlakte is, om twee opklapbedden te bergen, en of er nog eenige ruimte overschiet, om diverse meubelen te plaatsen, indien de bedden uitgeslagen zijn. Het zal u misschien verwonderen, dat ik hier spreek van twee bedden; dit vindt wel z'n oorzaak in het feit, dat men toch dikwijls man en vrouw te logeeren krijgt, of wel twee kinderen uit hetzelfde gezin en als we nu toch een inrichting gaan maken voor een logeerkamer, dan kost het weinig meer, om op twee personen te rekenen.

Het groote voordeel van een dergelijke inrichting is wel, dat we onze gasten meteen een eigen zitkamer verschaffen, die met zeer weinig moeite tevens slaapvertrek kan worden.

Een dergelijk vertrek is afgebeeld in fig. II. U ziet hier een zeer ruime kamer, welke voldoende plaats biedt, om voor twee personen als verblijfplaats te dienen, zoowel 's nachts

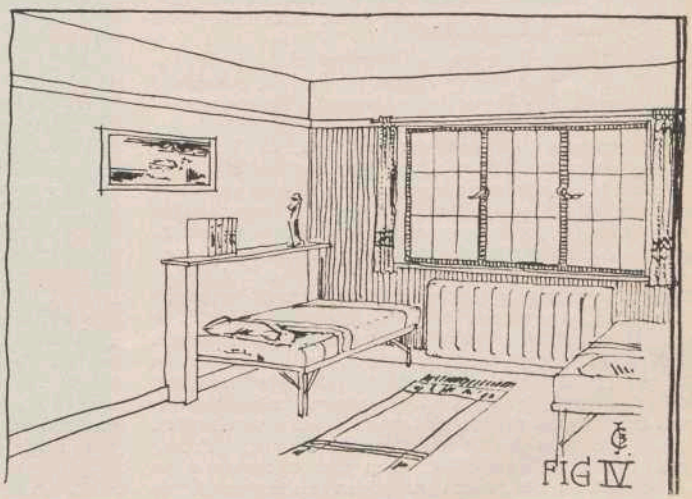
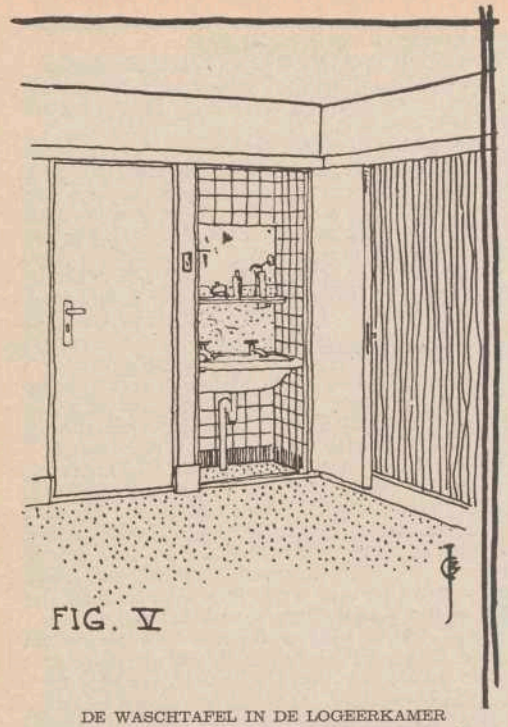

FIG IV

INTERIEUR DER LOGEERKAMER T 3195

Schets van het interieur der logeerkamer; de twee opklapbare bedden in opengeslagen toestand

DE WASCHTAFEL IN DE LOGEERKAMER

Zie hier de toiletkast, daar we in een zitkamer lastig een waschtafel zichtbaar kunnen aanbrengen. De kast moet geheel betegeld worden. T 3191

als slaapvertrek en over dag als zitkamer. Het spreekt vanzelf, dat er nog andere mogelijkheden zijn opgesloten in deze ruimte. Maar dit is bedoeld te zijn als een oplossing. Een dergelijke kamer kan zeer gezellig worden gemaakt, de opklapbedden zijn achter een gordijn verborgen en hier boven is een prachtige gelegenheid, eenige leuke dingen neer te zetten.

In fig. III zien we een aanzicht van een der lange wanden en een korte wand, n.l. de raamzijde, waar de gestippelde lijn aangeeft, hoeveel ruimte een bed in opengeslagen toestand inneemt.

Een schets van de toestand als slaapkamer, in fig. IV afgebeeld, waarbij wel is te zien, met hoe weinig moeite de zitkamer is om te tooveren in slaapkamer. Eén ding is echter niet zoo heel eenvoudig, bij een dergelijk geval is het minder aangenaam, als we in een zitkamer een waschtafel zouden zien en hierom wordt de waschtafel dan ook geplaatst in een kast.

Zooals reeds gezegd is moeten we over een groote bergruimte beschikken, in ons geval is er voor gezorgd drie kasten te kunnen maken. In twee van deze kasten moeten de kleeren enz. van de gasten worden opgeborgen; de derde kast is van binnen geheel betegeld en bevat de vaste waschtafel met spiegel enz. (Zie fig. V.) Het is hier een noodzakelijkheid de wanden en de vloer te betegelen en aanbeveling verdient het, om in deze kast een lichtpunt aan te brengen, opdat bij gebruik van de waschtafel direct en goed licht aanwezig is. Ik hoop, dat u hier in dit opstel gezien zult hebben, dat de mogelijkheid bestaat, om onze gasten een aangenaam verblijf in ons huis te verschaffen, zonder dat we hiervoor een speciale logeerkamer disponibel hebben, welke een groot gedeelte van het jaar niet gebruikt wordt, hetgeen een groot voordeel beteekent en uw gasten zullen zeker niet nalaten, deze zorg uwerzijds te apprecieeren, daar zij zeer stellig zullen denken aan het logeerkamertje, wat elders tot hun beschikking stond, ongezellig en gemeubileerd met min of meer beschadigd en afgedankt meubilair.

Wassenaar, April 1932 J. C. BOLTEN

Chineesch porcelein

In een vorig artikel noemde ik het beroemde blauw en witte porcelein, dat tijdens de regeering van keizer Kang-hsi in China werd vervaardigd, onder het mooiste dat het 17de eeuwsche Hollandsche interieur sierde. Van de talrijke schoone gebruiksvoorwerpen, welke in die dagen de trots moeten geweest zijn der huisvrouw, is maar weinig overgebleven, verteerd, vergaan, is 't allemaal, en al zegt een oud liedje: „'t verguldsel moge ras vergaan, het varkensleer blijft steeds bestaan", ook dit is maar betrekkelijk, en van de goudleeren wandbekleeding ging eerst gloed en glans verloren en daarna het leer zelf en in brokaten en fluweelen hebben de motten gehuisd en geleefd tot het al tot niet verging. Tallooze beweeglijke kinderen verwrikten en vernielden in de loop der jaren de stoere stoelen, Perzische tapijten werden tot schering en inslag, en veel van het pompeuze moois, dat men ziet op de oude stillevenschilderingen, is vergankelijk gebleken, als de bloemen en vruchten die er op prijken.

Onder die talrijke voorwerpen voor dagelijks gebruik en schoone sier bestemd, is er evenwel één groep, die veelal dit noodlot heeft overleefd en thans, na eeuwen, nog even gaaf, nog even levend en frisch ons voor oogen staat, als toen het voor de eerste maal de verwonderde en bewonderende blikken tot zich trok, na lange reis uit verre streken. Het zijn niet de kunstig gesmede ijzeren hangen, niet de zware koperen lampen, zelfs niet de uit het blauw arduin gebeitelde grafzerken, die de gevaren van bewogen jaren en eeuwen overleefden, maar wat bleef, was juist het allerfijnste en teerste, het meest broze, namelijk het Chineesche porcelein, veelal zoo dun gebakken, dat het licht er doorheen schijnt, soms zóó dunwandig, dat het „eierschaal" genoemd werd.

Wie waakte over al dit zoo breeklijke goedje? Welke goede fee borg het onder beschermende vleugelen? Een spreekwoord geeft hierop het eenvoudige antwoord: „Voorzichtigheid is de moeder van de porceleinkast." En deze voorzichtigheid werd geboren en bleef levend door de groote bewondering die men steeds had en nog heeft voor dit edele product van Chineesche kunstzin en technisch kunnen.

Wanneer ik schrijf, dat dit porcelein nog steeds ten volle gewaardeerd wordt, moet ik daar echter aan toevoegen, dat wél wijziging is gekomen in het gezichtspunt van waaruit het beschouwd wordt. Toen men er in de 17de eeuw voor het eerst kennis mee maakte, zag men er een der hoogste uitingen in van China's kunst en deze overtuiging bleef lang levend. Eerst gedurende de laatste halve eeuw, ja, eigenlijk eerst de laatste tientallen jaren, is meer algemeen tot kunstlievenden doorgedrongen het feit, dat men dit „familieporselein" niet mag beschouwen als een belangrijke kunstuiting, maar dat het per slot niet méér is als Chineesche exportwaar, een handelsartikel van dit zoo zeldzaam begaafde volk, dat zelfs grootendeels geen Chineesche vormen te zien geeft, maar zulke modellen als gevraagd werden voor de Europeesche markt. Als voorbeelden hiervan kunnen al dadelijk genoemd worden de kop met schotel, (in China plaatste men de kopjes op een lakblad) en het bord met platte rand). Ook de zoo gezochte „stellen" van 3 of 5 vazen en pullen werden voor

export gemaakt; in China en in Japan voelde men in de goede tijden van weleer al heelemaal niets voor dingen, wier eenig doel was ijdele pronk, maar waren alle kunstvoorwerpen tevens zinvol, vervaardigd voor een bepaald doel. Bovendien, men had in die landen geen meubilair, overeenkomstig aan het onze, geen monumentale kasten, waarop deze „stellen" als bekroning moesten prijken.

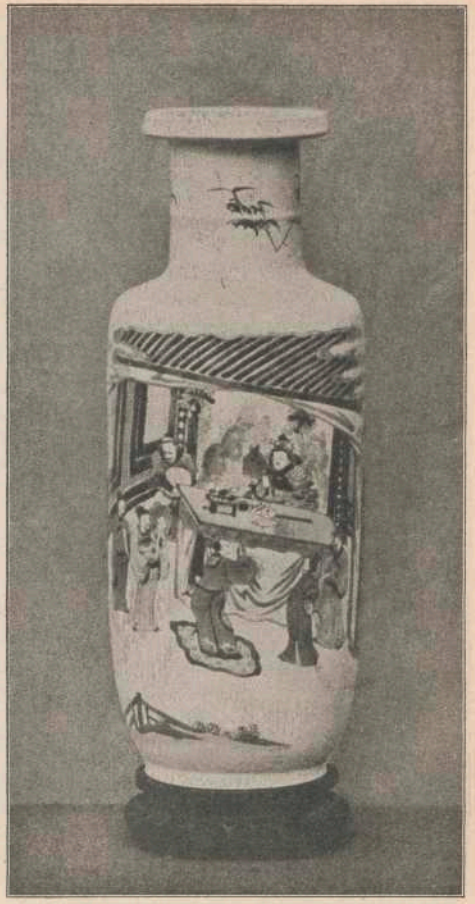
Resumeerende, wij moeten dus uit ons hoofd zetten, dat dit latere Chineesche porcelein, dat vanaf de 17de eeuw hier te lande in groote hoeveelheden werd ingevoerd, ons een beeld geeft van de „Chineesche kunst", maar wij moeten het bezien als een voorbeeld van Chineesch „kunnen" op technisch gebied, en in de fraaie versieringen zien wij dan nog even een vage en verre afspiegeling van hetgeen de groote en oude kunst der Chineezen in veel vroegere eeuwen aan schoons heeft voortgebracht.

Moeten wij dit porcelein dus niet overschatten en niet aanzien voor wat het niet is, toch mag dit juistere gezichtspunt ook niet leiden tot onderschatting, want in zijn soort blijft het, in zijn beste voorbeelden, behooren tot het mooiste wat er te vinden is op het gebied van Oostersche kunstnijverheid.

Daar wij begonnen zijn te spreken over „blauw-wit" porcelein, zullen wij dit eerst nader bezien. In de eerste plaats moet dan worden voorop gesteld dat er zoo ontzaglijk veel blauw-wit porselein bestaat, dat wij met die algemeene omschrijving nog geen stap verder zijn. Vanzelf stelt men zich dan de vraag, hoe men hier moet onderscheiden naar kwaliteit en naar tijd. Ongetwijfeld is het eerste begrip

GROOTE VAAS VAN BLAUW-WIT PORCELEIN,
hoog 59 cm. Kang-hsi T 3170

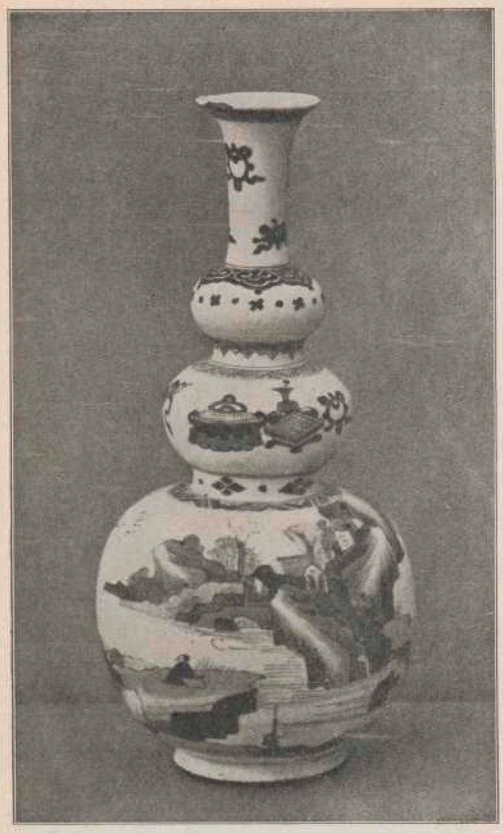

VAAS VAN BLAUW-WIT PORCELEIN,
hoog 46½ cm. Kang-hsi T 3172

verreweg het belangrijkste, ten slotte is de kwaliteit, dat wil zeggen: de schoonheid, het eenige waar het op aan komt, maar al spoedig zal men merken dat die kwaliteit, de aard ook van de schoonheid die het voorwerp bezit, ten nauwste samenhangt met het tijdperk van ontstaan.

De 17de eeuw, speciaal de regeering van den reeds genoemden keizer Kang-hsi (1662—1723) is voor het blauw-wit porcelein het meest belangrijke tijdperk. Mooier is het nooit gemaakt, niet in vroeger eeuwen, en evenmin is men er later in geslaagd deze volmaaktheid, deze gloed van kleur weer te benaderen. Wie eens goede voorbeelden hiervan gezien heeft, gaan de oogen open en hem wordt het duidelijk, waarom het blauw-witte potje dat hij thuis heeft, door de verzamelaars achteloos wordt voorbijgeloopen, terwijl toch voor een rond potje, van het zoogenaamd „gemberpot"-model, versierd met witte bloesems op blauw fond *f* 74.000.— betaald werd te Londen op de veiling der Louis Huth-collectie.

Een dergelijke prijs moge alleen te verklaren zijn uit de hartstocht van de verzamelaar, om het mooiste te bezitten, toch volgt er uit, dat dit „mooiste" dan ook uiterst zeldzaam moet zijn, en dan moet ik trachten te verklaren waarom die zeldzaamheid zoo groot is, waarom ál het kunnen van de

VAAS VAN BLAUW-WIT PORCELEIN,
hoog 26½ cm. Kang-hsi T 3169

Chineesche pottenbakkers niet in staat was later naar verkiezing nog meer van dit allermooiste blauw-witte porselein te maken.

In de eerste plaats dan zal het duidelijk zijn, dat een tijdperk van rust en bloei een stellige voorwaarde is om een dergelijke industrie tot volle ontwikkeling te doen komen. Een dergelijke periode nu was de regeering van keizer Kang-hsi, die bovendien zelfs een bij uitstek kunstlievend vorst was, die zijn groote macht aanwendde om de porcelein-industrie tot absolute volmaking te brengen. Dat zoo bijzonder veel hierin van den persoon van den keizer afhing, is gemakkelijk te begrijpen, indien men weet, dat alle porselein van waarde feitelijk gebakken werd in de „keizerlijke" fabrieken te Chingtechen. Tallooze proefnemingen werden gedaan, om ook de beroemde glazuren uit vroeger eeuwen weer te evenaren, maar het meest kenmerkend voor de Kang-hsi porceleinen zijn toch twee soorten: het zoo geliefde „famille verte" en het blauw-wit, dat het onderwerp is van dit eerste artikel.

De verschillende factoren waar men op letten moet, om zich een oordeel te vormen over een bepaald voorwerp van dit maaksel, zijn: vorm, kleur van het blauw en ook van het wit, de schoonheid en kracht van de penseelteekening, en ten slotte het glazuur. De vormen uit die tijd vereenigen op zeer gelukkige wijze kracht en elegance, en wat nu betreft de kleur, moet men zich indenken, dat dit blauw maar niet als verfstof in iedere gewenschte nuance kon worden verkregen door den decorateur. Neen, het kostte groote moeite, om uit verre streken mineralen, in dit geval speciaal het kobalt, te krijgen van kwaliteit die men wenschte. En had men die, dan begon een eindeloos tijdroovend verfijningsproces, om van dit poeder de allerschitterendste kleurkrachtige deeltjes af te scheiden en deze tot uiterste fijnheid te vermalen. Ook bij de goede stukken uit die tijd is de kleurkracht, de diepte van het blauw nog zeer verschillend. In de meeste exemplaren is het feitelijk geen kobaltblauw meer, maar heeft het blauw een eenigszins violette tint. Ook het wit, waar dit blauw zoo prachtig tegen uitkomt en zoo voortreffelijk mee harmoniëert, stelde de hoogste eischen aan de pottenbakkerskunst. Om dergelijke waarden van

PENSEELBAK, BLAUW-WIT PORCELEIN
hoog 15 cm. Kang-hsi T 3168

SCHOTEL VAN BLAUW-WIT PORCELEIN,
diam 38½ cm. Kang-hsi T 3171

kleur en kwaliteit te schatten, is aanleg en oefening natuurlijk een vereischte, maar voor elken liefhebber is deze oefening een aangename bezigheid. Exemplaren, ter bestudeering, vindt men in vele musea en bij de grootere kunsthandels. Dit geldt natuurlijk ook voor de penseelvoering. Nooit mag deze aarzelend en peuterig zijn, vrij en frank, met vlotte zwier moet het ornament zijn aangebracht. En ten slotte het glazuur. Deze moet de indruk maken, alsof levend water het geglazuurde voorwerp omgeeft, een betere indruk weet ik er in woorden niet van te geven. En mogen deze woorden op zichzelf ook niet voldoende zijn, de bedoeling er van is dan ook den lezer op te wekken tot eigen bestudeering, ten minste tot meer aandachtvolle eigen aanschouwing. In een volgend artikel hoop ik nog meer te vertellen over dit zoo rijke onderwerp.

Ir. G. KNUTTEL Jr.

De voorjaars-morgentafel

Het is uitgemaakt, dat wij toch het lichte, heldere beminnen, ook in de bloemen, die daarbij aansluiten.
Of is dat niet een aansluiten, is dat niet één geheel vormen?
De ontbijttafel heeft het witte dekservet met de groene rand. Maar witter zijn de poeticus Narcissen in de zonneschijn, die over de tafel telkens komt als de bewolking buiten het toelaat.
Wit is ook de broodschaal, wit het kopje, versierd met een goudrandje, wit de vruchtenschaal, maar dan aan de buitenkant; van binnen is er een porseleinblauw, waar sinaasappels vroolijk tegen kleuren. Een citroen, gedeeltelijk in schaduw, heeft toch een gouden plek tegen het wit en het blauw van de schaal. Maar van een doorschijnender, helderder geel is de tulp, de dubbele tulp, wier bloembladeren kuifveertjes van een papagaai gelijken.
Oranje zijn de kroontjes van de Narcissen, roodoranje. Zoo is de kaas niet van kleur en ook het brood niet, maar toch zijn deze verre van wit.
De andere tulpen hebben haar eigen vorm verloren, wijd staan ze uit door de zonneschijn, 't lijken Japansche pioenen, met ook de kleur van pioenen.
En dan de gemberpot?
De gemberpot, waarin de bloemen zijn?
Die is al evenmin als het grijsgroen van tulpen en van Narcissenbladeren te vervangen, als men er over zou denken, waarmee hetzelfde effect zou zijn te verkrijgen, als nu geboden is.
Hetzelfde effect van een blijde, zonoverstraalde, juichendkleurende voorjaarsmorgentafel.

TINE COOL

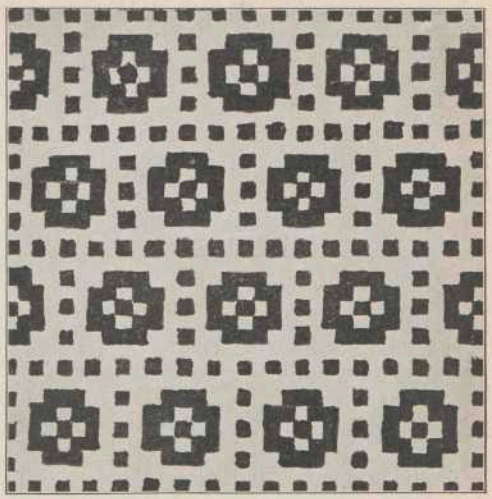
Weefcursus

18e LES

(2e Vervolg Rozengang)

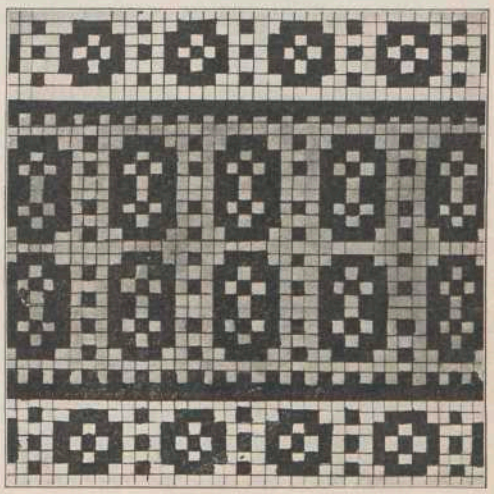
DOORLOOPEND PATROON VOOR MEUBELSTOF

In aansluiting op het ontwerp over boekenkastgordijnen, in de vorige les, volgen hier een doorloopend patroon voor stoelbekleeding en randen voor een bijbehoorend tafelkleed, met een effen middengedeelte.
De teekeningen zijn in zwart, wit en grijs, omdat dit het aflezen onder het weven vergemakkelijkt, doch in werkelijkheid mogen dit niet zulke afstekende kleuren worden, dat zou veel te druk zijn. In een kamer, waar mosgroen de hoofdkleur is, zou voor de stoelen licht- en donkergrijs en voor

DOORLOOPEND PATROON IN ROZENGANG
T 3174 Ontwerp: Riek van der Heyden

het midden van het tafelkleed 't zelfde groen met randen in grijs, zwart en groen mooi zijn.
In een omgeving, waar de wanden met donker beige linnen zijn bespannen en de gordijnen terra-cotta zijn, zou men voor de stoelen bruin met terra-cotta roosjes en voor het tafelkleed effen bruin met randen in beige, nègre en terra kunnen nemen, terwijl in dezelfde kamer smyrna tapijtjes met hetzelfde motief een aardig geheel kunnen geven. Inplaats van smyrna kan men ook Rozengang weven met koehaar, doch dan kunnen ze alleen als sierkleedjes, bijvoorbeeld onder een tafeltje, dienst doen, want voor veelvuldig gebruik leent Rozengang zich niet bij uitstek voor vloerbedekking. Hiervoor nemen wij het in de volgende les te

BIJBEHOORENENDE RAND IN ROZENGANG
T 3175 Ontwerp: Riek van der Heyden

behandelen Herdersweefsel, dat ook op deze inrijging geweven kan worden.
In deze patronen is een combinatie van ripsblokjes met Rozengang toegepast. Wij gebruiken dus alle mogelijkheden, die met vier trappers gebruikt kunnen worden, n.l. voor Rozengang 1 + 2 tegen 3 + 4 en 1 + 4 tegen 2 + 3, terwijl voor rips neergetrapt worden 1 + 3 tegen 2 + 4.
Wij moeten die ripsblokjes liever iets te hoog dan te laag weven, want het ripsblokje kruipt eenigszins weg onder de langere lusjes over 3 scheringdraden van de Rozengang. De wijze van weven is in de 16e les reeds besproken. De inrijging moet 4 : 1 zijn met een ketting van fijn visschersgaren en de inslagwol mag vooral niet pluizig zijn, maar speciaal van weefwol, die zich kenmerkt door de gelijke spinning, zachte glans en vastheid, in tegenstelling met bijvoorbeeld breiwol, die wollig, zacht en veel pluiziger is. Mits men postzegels voor antwoord insluit, kan men op aanvrage voorbeelden van echte weefwol ontvangen. (Correspondentieadres is: Mariënpoelstr. 15, Leiden.)

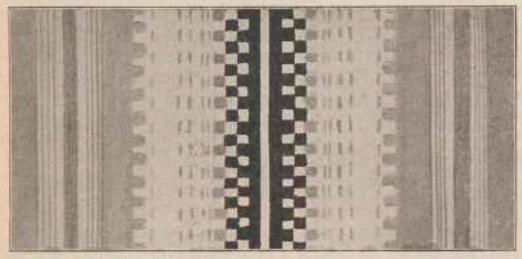
RIEK VAN DER HEIJDEN

VRAGENBUS

Vragen aan R. v. d. Heyden, Mariënpoelstr. 15 te Leiden

Mevr. de Gr. te U. vraagt een patroontje in ripsweefsel voor een zijden kussen, in bleu goudkleur en zwart, voor de plank met grove staaf.

Antwoord:

T 3176

In dit patroon is grijs bedoeld voor bleu, wit voor de goudkleur en zwart blijft zwart. Neemt u de afstanden maar niet te kort, hiertoe heeft men in de haast, die men vaak maakt om het effect te zien, dat men bij het vorderen verkrijgt, gauw neiging toe en dan wordt uw kussen te smal. Ieder ruitje moet ruim 1 cm hoog worden. Hetzelfde ontwerpje kan ook gebruikt worden voor de fijne staaf, maar dan wordt het patroon 2 maal geweven, hetgeen ook een alleraardigst resultaat geeft.

Mevr. A. v. d. B. te Gr. Het kussen, dat u van mij zag, was zoo bijzonder, omdat het geweven was van zelf-gesponnen schapenwol. Het grijs was van veel zwart met weinig wit, het zwart-wit, doordat twee apart gesponnen draden van wit en zwart weer opnieuw samen waren genomen. Het terra had ik zelf geverfd van resten wit. Ja, 't was mooi geworden.

RIEK VAN DER HEIJDEN

Voorjaarswerk in de Cactusverzameling

Het voorjaar is de drukke tijd voor den liefhebber. In het afgeloopen winterseizoen heeft de verzameling op rantsoen gestaan, wat water geven betreft, maar nu de zon allengs meer kracht begint te krijgen, is al spoedig aan onze planten te zien, dat er werking in komt en een nieuwe groeiperiode is aangebroken. De aarde ziet er wat schraaltjes uit en de vraag dringt zich op: moeten we gaan verpotten of is dit nog niet noodig?
Het is moeilijk, algemeen geldende regels aan te geven, maar wel kunnen we zeggen, dat een cactus zoo'n zelfgenoegzaam schepsel is, dat zich betrekkelijk met zoo weinig voedsel tevreden stelt, dat zij, mits het grondmengsel goed gekozen was, wel eenige jaren achtereen in dezelfde pot kan verblijven. Het wortelstelsel is niet erg uitgebreid en we behoeven dus ook geen al te groote potten te gebruiken. Het maakt trouwens een wat zonderlinge indruk, als we een plantje van een paar centimeter doorsnede zien in een pot, die vele malen wijder is. Gewoonlijk kiezen we de pot dan ook zoodanig, dat de plant een paar vingerdikten van de rand afblijft en dat ze na eenige jaren de afmetingen van de pot heeft bereikt. Wordt ze grooter, dan wordt ze topzwaar en is de tijd voor verplanten aangebroken. Hoofdzaak is, dat de aarde voldoende poreus is, zoodat lucht in de bodem kan dringen, waardoor het verzuren van de grond wordt voorkomen.
Het geoefend oog ziet onmiddellijk, als er iets niet in orde is. De kleur der plant verandert, de top groeit wel door, maar wordt dunner en de huid vlekkerig. In vele gevallen is dan

ECHINOCACTUS SETISPINUS 9975

CACTEEëN EN SUCCULENTEN BIJ DEN HEER A. SPAARGAREN, AALSMEER 12256

het kwaad al te ver doorgewoekerd om nog afdoend verholpen te worden. Maar we hebben dan wel tevens het bewijs, dat het met de aarde niet in orde is en dat onze heele verzameling dient te worden nagekeken.

Wanneer het wortelstelsel heel slecht is, laat de plant bij aanraking vanzelf al los. Alvorens ze een nieuwe pot te geven, snijde men de oude verteerde wortels weg en laat de plant gedurende enkele dagen droog liggen. De oude pot, die geheel aangeslagen is, gooie men liever weg en neme een nieuwe daarvoor in de plaats. De luttele kosten spelen hierbij geen rol en het is niet zoo eenvoudig om oude potten afdoende te reinigen. De scherven ervan moet men dan ook maar liever niet gebruiken. Een paar stukken houtskool op de bodem van de nieuwe pot doen trouwens dezelfde dienst. Het verdient aanbeveling nieuwe potten eerst een nacht in een teil met water te zetten, ten einde goed te kunnen doortrekken.

Over het gebruik van geglazuurde potten is al zoo vaak gesproken, dat men wel als algemeen bekend mag veronderstellen, dat deze als plantenverblijf uit den booze zijn, vanwege hun ondoorlaatbaarheid. De grond hierin verzuurt reeds na eenige weken en alleen humuslievende soorten als varens, houden het hierin iets langer uit, maar voor cactussen zijn ze te eenen male ongeschikt. Wanneer ze alleen gebruikt worden als versiering om de eigenlijke pot heen, vervalt natuurlijk dit bezwaar.

Over de andere min of meer kunstzinnige bedenksels, waarin men soms cactussen ziet uitgeplant, willen we het hier verder maar niet hebben. Alleen zouden we in overweging willen geven, er dan ook maar imitatieplanten in te zetten, dan kan men ze naar keuze op het buffet of de schoorsteenmantel, desnoods boven op een kast een plaatsje geven; maar met bloemliefhebberij heeft zoo'n uitwas niets meer uitstaande. Ook de potjes ter grootte van een vingerhoed, in een miniatuur plantenkas, die op een sigarenkistje met ruitjes gelijkt, moeten onder de rubriek „Spielerei" worden gebracht. Zulke dingetjes zijn inderdaad niet geschikt om planten te herbergen; want hoe zullen hierin ooit behoorlijke groeiresultaten worden bereikt. Zelfs de beroemde Japansche dwergboompjes genieten een betere behandeling.

De kwestie van de aarde is altijd vrij lastig en vooral in de groote steden geeft het altijd weer moeilijkheden, om de benoodigde grond te krijgen, doch naar mij uit herhaalde vragen gebleken is, kan men zelfs buiten het verlangde lang niet altijd bekomen. Reeds zijn daarom meerdere firma's begonnen met een speciale cactus-aarde in de handel te brengen en als men deze versch toegezonden krijgt, kunnen we ons er mee vereenigen. Aan de andere kant heeft het de veronderstelling gewekt, dat men voor cactussen nu wel iets heel bijzonders noodig heeft en niets is minder waar, terwijl ten slotte de prijs voor het verpakte product in de regel veel te hoog is. Laten we dus rustig het voorbeeld volgen van zoovelen en zelf zorg dragen voor een behoorlijk grondmengsel.

Wat men daartoe noodig heeft zijn de volgende ingrediënten. Ten eerste een deel g r o f z a n d, waarvan de aanschaffing wel geen moeilijkheden zal opleveren. Ten tweede een deel g o e d v e r g a n e b l a d a a r d e, waarvoor men een bloemist

STAPELMUURSTEENEN
leveren wij in groote verscheidenheid van steensoorten, kleur, vorm en afmetingen. Bij prijsaanvragen (voor zoover mogelijk) op te geven: beoogde doel, hoogte en lengte der te bouwen muur, gewenschte kleuren, station van bestemming en tijd van levering.
VAN STOKKUM, ROTTERDAM

ECHINOPSIS EYRIESII 9969

in de arm moet nemen, en ten slotte een deel gewone tuingrond, waar natuurlijk ook wel aan te komen is. Deze drie bestanddeelen, goed dooreen gemengd, vormen een grondsoort, die voldoende doorlatend is, niet spoedig verzuurt en aan de oppervlakte geen korsten vormt. Alleen zou men er voor krachtig groeiende soorten wat klei aan kunnen toevoegen of een weinig compost, terwijl voor kleinere soorten een rijkelijker portie gezeefde bladaarde gewenscht is. Voor zaaipannen maken we zelfs gebruik van een deel turfmolm, en het is merkwaardig te zien, hoe de teere worteltjes zich hieraan vastzuigen. Deze molm vervult dus blijkbaar dezelfde dienst als de toevoeging van wat geklopte houtskool, wat vroeger algemeen werd aanbevolen. Men moet er wel op letten, dat de bladaarde goed vergaan is en er zich geen rottende bestanddeelen meer in bevinden, want daarmede haalt men zich een groot aantal schadelijke bacteriën en schimmels in huis en is 't leed niet te overzien.

Nog niet lang geleden deed zich dit euvel voor bij een pas beginnend kweeker, wiens zaailingen de een na de ander sneuvelden, en waar de fout zonder twijfel lag aan de gebruikte bladgrond, die zoo maar uit een bosch gehaald was en niet voldoende verteerd. U kunt het trouwens zelf zien, als u wat boschgrond opraapt en daarin talrijke witte draden ziet.

Nu kan men verder aan de grond nog allerlei andere stoffen toevoegen, als geklopte mergel of wat klei uit de aardappelbak van de groenteboer; maar noodzakelijk is dit niet en maakt de zaak voor beginners maar noodeloos ingewikkeld.

Hebben nu al onze planten, die dit noodig hadden, een verplantbeurt gekregen, dan rest ons nog de etiketteering. Heeft u een plant op naam gekocht, dan is het zaak, die naam te bewaren, zelfs al zou men daaraan in het begin niet zooveel waarde hechten. Al lijkt het erg geleerd, in een volgend artikel zullen we de kwestie der namen eens wat uitvoeriger behandelen en u zult zien, dat het wel meevalt en dat men met betrekkelijk weinig moeite spoedig de geslachten uit elkaar kan leeren houden. Met een beetje studeeren in een prijscourant of een cactusalbum komt men dan, wat de soortnamen betreft, al een heel eind.

v. d. H.

Onkruid kweeken

EN DE ZAAIBLOEMEN UITWIEDEN

— En in mijn achtertuin heb ik zaaibloemen gezaaid; die beginnen net zoowat te bloeien.

Aldus mijn vriend Q., die buiten was gaan wonen en nu als beginneling natuurlijk de noodige fouten maakte. B.v. een perkje met weelderige Chrysanthemum carinatum, die veel te dicht stonden. Deze planten moeten ongeveer op een voet afstand staan; bij mijn vriend hadden ze de beschikking over slechts 5 à 10 cm. Daarom begon ik: „Die Chrys....."

— Ja, ik zie al wat je zeggen wil: die Chrysanthemum carinatum staan wat dicht.

— Dat doen ze net; vijftien tot twintig planten op een vierkante meter is genoeg.

— Zoo; nou, een volgend jaar beter. Maar kijk eens hier: is dat Verbena? Dat moet het ten minste wezen.

— Verbena? 't Is Zwarte Nachtschade, één van de gemeenste

VERBENA AURICULAEFLORA 5736

onkruiden. O, wacht, daar zie ik nog één Verbena-plantje. Daar heb je ook geen al te best zaad van gehad; zeker oude rommel? Toch niet op straat gekocht?

— Waarachtig niet, 't was van een best adres; maar de fout ligt bij mij, dat zie ik nu. 'k Heb me eenvoudig vergist met de kiemplantjes. De goede Verbena-plantjes heb ik voor onkruid aangezien en uitgeroeid en dat smerige onkruid laten staan. Ik begon al te twijfelen, want hier begint zoo'n Nachtschade te bloeien, een bloempje van niks, al is het nu niet bepaald leelijk. Maar wat zal ik zeggen, ik ken al die kiemplantjes niet; nòch van de onkruiden, nòch van de zaaibloemen.

Daarom in het vervolg op rijtjes zaaien. De plantjes, die dan in 't gelid staan zijn de goede, terwijl het uitdunnen dan ook al heel gemakkelijk wordt. 't Is heel eenvoudig.

— Ja, dat is 't net. Dank je voor je raad.

B. B.

Wie van onze lezers kan aan een van onze abonné's ter completeering van zijn jaargang 1930 van het vroegere ONZE TUINEN, *desgewenscht tegen betaling, afstaan de nummers 2, 3 en 7*

?

Toezending aan de Adm. Het Landhuis, Klokhuisplein 5, Haarlem

PRETTIGE TRAPHALOPLOSSING
IN HUIZE RIA, ARNHEM

LANDHUIZEN
VAN
G. FEENSTRA
ARCHITECT B.N.A. TE ARNHEM

HUIZE RIA TE ARNHEM. Het huis ligt op een hoekterrein aan een groote verkeersweg (Velperweg), en heeft een goede plattegrondindeeling, waarbij gezorgd is voor veel uitzicht

LANDHUIS „TER GOSAHA", HUIS TER HEIDE. Dit huis ligt in een prachtige omgeving, en de architect heeft er naar gestreefd zich bij deze omgeving aan te sluiten. Tuinarchitect Ir. Murk Leverland.

HEERENHUIS JOLLESSTRAAT TE ARNHEM. HAL.
De Architect paste zich bij de mooie antieke inrichting gevoelig aan, zonder het moderne accent prijs te geven.

HEERENHUIS JOLLESSTRAAT TE ARNHEM. Frissche, eenvoudige architectuur, zonder opzet naar interessant doen, maar daarom zoo aantrekkelijk. Tuinarchitect Schulz. Foto beneden: Doksterswoning te Ede. Het horizontalisme, dat toch vrij sterk in het werk van G. Feenstra tot uiting komt, is hier door de zakelijke opzet onderstreept

LANDHUISJE AAN DE JOLLESSTRAAT TE ARNHEM. Type van een klein buitenhuis. Goed geplaatst is het verticale accent van den schoorsteen op de bijeenkomst der dakvlakken

HEERENHUIS „MIDDEI HICHTE" TE ARNHEM, de woning van den architect. Een huis, klaar van indeeling en architectuur, met rustige raamverdeeling. Aardig zijn aan de schoorsteenwand de gelegenheden tot plaatsing van hangplantjes. (foto boven)

GROEP I. EERSTE PRIJS: „HET LANDHUIS IN DEN WINTER"
A. C. MEYLING, HENGELO
GRUNDELLAAN 27

ONZE FOTOWEDSTRIJD

Naast het opmerkelijke succes, dat de fotowedstrijd voor ons heeft opgeleverd, moeten we toch van een kleine tegenvaller gewag maken. De inzendingen voor groep I bleven namelijk beneden de verwachting. Waarom was eigenlijk hiervoor zoo weinig plezier? We hadden gedacht, dat het landhuis met zijn omgeving of de interieurs krachtige belangstelling zou genieten.
Het fotografeeren van deze onderwerpen brengt wel wat technische moeilijkheden met zich, maar die zijn er toch om ze te overwinnen? Geen bezitter van een groot-hoeklens? Er zijn immers voorzetlensjes in den handel, die de brandpuntsafstand aanmerkelijk verkleinen. En een uitvloeiende filter, om de scherpe contour van de daklijnen en takken van de boomen en wolken erop te krijgen, is toch niet zoo duur. Velen meenen dat het fotografeeren van architectuur en interieurs eigenlijk dood werk is, waarmede geen „kunstzinnige" genoegdoening te bereiken valt, maar dat is toch heusch een verkeerd idee. Ziet U maar eens de foto's van het landhuis „'t Haspel", werkelijk prachtfoto's.
Tot onze spijt hebben verschillende inzenders zich niet gehouden aan de bepaling, dat de foto's zwart afgedrukt moesten zijn op glad papier. Daardoor zijn enkele mooie foto's buiten beschouwing moeten blijven. Ook heeft zich het feit voorgedaan, dat een goede kunstfoto zich heel slecht laat reproduceeren; vooral de rotogravure eischt krachtige, goed doorwerkte afdrukken.
De eerste prijs in groep I is ten deel gevallen aan A. C. Meyling, te Hengelo, een bekwaam amateur, die ook in de andere groepen fraai werk leverde. De foto: „het landhuis

GROEP I. EERVOLLE VERMELDING. „ENTREÉ" EIKENZANDE
MEVROUW B. TE W.

GROEP II. EERSTE PRIJS. „WERKERS". J. A. TEN HOOPEN, te ENSCHEDE.

in den winter" is een gevoelige opname, die heel goed de fijne winterstemming terug geeft. In deze groep verwierven enkele andere inzenders eervolle vermeldingen, o.a. Mevrouw B. te W., J. W. Verloop, te Groenekan, (de foto huize „Welgelegen" is opgenomen met de Leica, waarmede deze inzender uitnemende resultaten weet te bereiken), en A. J. Blok, te Scheveningen. De tweede prijs werd in deze groep niet toegekend, doch overgebracht naar groep III, waar de inzending het grootst is geweest. De weinige belangstelling voor groep I is echter weer goed gemaakt door het fraaie werk dat in groep II geleverd werd: natuurstudies. Dit is inderdaad een geweldig uitgestrekt gebied, waarin de fotograaf naar hartelust kan zwerven. Bij de bestudeering der inzendingen deed zich weer het eigenaardige feit voor, dat de beginnelingen steeds teveel op de plaat willen verzamelen. Het wordt dan een gewirwar van kleine motiefjes. Wanneer bij voorbeeld een muurtuintje gefotografeerd wordt, nemen zij het geheel, waardoor men een massa stipjes en vlekjes krijgt zonder beteekenis. De geroutineerde amateur, die weet hoe het motief op de plaat moet worden gebracht en daarbij steun vindt bij zijn ondervinding, is heel wat bescheidener. Van zoo'n muurtuintje neemt hij slechts een détail, maar brengt dit dan ook door belichting, plaatbehandeling en wijze van afdrukken sprekend naar voren. De eerste prijs in groep II verkreeg J. A. ten Hoopen, Enschedé, met zijn inzending „Werkers". Een mooie opname, krachtig van motief en bestudeerde compositie. De tweede prijs zou A. C. Meyling te Hengelo, hebben verworven met de inzending: „Wat verdwijnen gaat. Haventje van Elburg". maar zijn inzending moest buiten beschouwing blijven wegens niet voldoen aan de bepalingen. Thans verwierf A. J. Blok, te Scheveningen, met „Oude boom in 't duin" de tweede prijs, een Japansch aandoende compositie van decoratieve werking. In groep II moeten we verscheidene eervolle vermeldingen noteeren: „Max slaapt", van A. J. Blok, eenige grappige opnamen van Mej. M. Russel te Tegelen van dieren en menschen, een stemmingvol kiekje van Mej. Mary Leenders, Steyl. L., „onder de spoorbrug", een fraaie opname van paddestoelen „Eendagskinderen", van A. C. Meyling en een scherpe kiek „Vliegenzwam" van Mej. M. Bouma te Hilversum. Dan noemen we nog in het bijzonder sneeuwfoto's van J. W. Verloop, verder „een zwakke steun", een foto van een zeer vermolmde paal, van J. Doets te Rotterdam „uit 't leven van Vesta" van Mevr. Schut van Roosendaal te Straatsburg, dierenopnamen van Mej. E. Kolff te Rotterdam, een ingewikkeld geval met katten en een hond, van C. Brugman, den Haag, „tropisch plekje in N.-Holland", van Mej. A. Smit te Alkmaar, natuurstudies van N. Veur te Monnikendam en een mooi stemmig kiekje van Mevr. de Lenne-van Velthuizen te Borculo.

Bovenste foto: Groep II: Tweede prijs. „Oude boom in 't duin", Ingezonden door A. J Blok
Foto beneden: Groep III: Tweede prijs. „Greta" ingezonden door J. Doets, te Rotterdam

GROEP II. EERVOLLE VERMELDING „MAX SLAAPT", A. J. BLOK

EERVOLLE VERMELDING „BRUINTJE BEER" (wellicht een idee om zoo'n diertje aan te schaffen ter stoffeering van Uw tuin?) Mej. M. RUSSEL, TE TEGELEN

GROEP II. EERVOLLE VERMELDINGEN: „EENDAGSKINDEREN", A. C. MEYLING,

En thans zijn we gekomen aan Groep III, waarvoor de grootste belangstelling was. Zooals al opgemerkt is, hebben we de tweede prijs van groep I als extra prijs naar groep III overgeheveld, en bovendien is nog een derde prijs toegekend. De keuze in deze groep was al heel moeilijk: de eene kiek was al aardiger dan de andere, deze had dit voor, een andere was technisch weer beter. Na heel wat wikken en wegen is de eerste prijs gevallen op „twee natte poesjes", ingezonden door Paul Kessels, te Tilburg. Geeft deze foto niet heel treffend het typisch kinderlijke terug, de onopgesmukte jonge roovertjes, die na een frisch bad zich de versnapering heel goed laten welgevallen? Mij dunkt, zij kijken heusch niet verlegen in de lens, het zijn menschenkinderen die zich wel door het leven zullen roeien. Als onderwerp en compositie is deze foto zeer goed geslaagd. De tweede prijs is ten deel gevallen aan de inzending „Greta" door J. Doets, te Rotterdam. De extra tweede prijs kon de inzending van F. Botti, te Haarlem, verwerven met: „Een, die nog van geen malaise weet". De derde prijs kreeg „Ik ben zoo in mijn nopjes", ingezonden door D. Scholten, te Haarlem

„VLIEGENZWAM", MEJ. M. BOUMA, HILVERSUM,

EN „OUD BIJ OUD", MEJ. M. RUSSEL

GROEP III, EERSTE PRIJS „TWEE NATTE POESJES"
INGEZONDEN DOOR PAUL KESSELS, TE TILBURG

GROEP III. DERDE PRIJS
„IK BEN ZOO IN MIJN NOPJES"
D. SCHOLTEN, HAARLEM

Foto links: Troostprijs: „IN DE SPEELTUIN", INGEZONDEN DOOR J. W. VERLOOP, TE GROENEKAN. Foto rechts: EERVOLLE VERMELDING „EEN BEWEGELIJK TRIO", INGEZONDEN DOOR J. DOETS

GROEP III. EERVOLLE VERMELDING: „ONDER MOEDERS PARAPLUIE". door F. BOTTI, te HAARLEM.

Onder de eervolle vermeldingen brengen we de volgende namen naar voren:
„Natuur" van A. C. Meyling (een fraai doorwerkt kiekje), „Onder Moeders parapluie", van F. Botti, „Een bewegelijk trio" van J. Doets, charmante kinderfoto's van Mej. A. Stoffer, te Wassenaar, verder foto's van Mej. E. Kolff, Mej. M. Leenders en N. v. d. Veur. De troostprijs verkreeg J. W. Verloop, te Groenekan.

Foto links onder: „LACHEN", N. V. D. VEUR, TE MONNIKENDAM
Foto rechts onder: „BADPRET", D. SCHOLTEN, TE HAARLEM

Foto boven: GROEP III, EXTRA TWEEDE PRIJS: „EÉN, DIE NOG VAN GEEN MALAISE WEET", F. BOTTI, foto beneden: EERVOLLE VERMELDING: „NATUUR", van A. C. MEYLING

Zoo behoort deze prijsvraag weer tot het verleden, een prijsvraag, die ons heel veel genoegen heeft bezorgd. Eensdeels door eens kennis te maken met het fotowerk van onze amateurs, anderdeels door het contact tusschen lezers en ons tijdschrift. Dit was de eerste prijsvraag. Het zal niet de laatste zijn. In het volgende nummer vindt U bijzonderheden over de nieuwe prijsvraag. Red.

Werkzaamheden in Moes- en Fruittuin

Insectenbestrijding. — De temperatuur was in Maart zeer laag en in de eerste drie weken van April niet veel beter. Daardoor werd niet alleen de groei tegengehouden; maar ook de schadelijke insecten hadden geen haast. Nu echter moeten we onze maatregelen nemen, anders doen zij het! Waar 't nog niet is geschied, moeten onverwijld koolkragen aangebracht worden. Tegen emelten, pissebedden en slakken strooien we het mengsel van Parijsch groen en zemelen uit. (Zie het bericht van de Plantenziektenkundige Dienst in dit no.)

Hebben we een mooi, warm plekje voor een schutting of muur, waar we boonen willen planten, dan kunnen we nu een zaaisel wagen. De kans op mislukking is nog groot; best mogelijk, dat ze niet eens kiemen. Daarom leggen we meteen een reserve-zaaisel in potten of bakjes onder glas of desnoods voor een raam.

Regelmatig gaan we door met postelein zaaien. Tomaten, in Maart gezaaid, moeten nu in potten gezet staan en in een koude bak wachten tot ze na half Mei naar buiten kunnen. Wie geen gelegenheid had om te zaaien, kan ze tegen die tijd bestellen.

Begin Mei kunnen nog knolrapen gezaaid worden. Liefst nog in 't laatst van April zaaien we keukenkruiden, als kervel, venkel, peterselie, basilicum.

Aardbeien in de koude bak moeten vooral goed vochtig gehouden worden; we gieten 's morgens, 's avonds is niet goed voor de bloemen.

In de Fruittuin moet de noodige aandacht worden gewijd aan de ziektebestrijding. Peren en appels worden bespoten met 1.5 % Bordeauxsche pap; het beste moment is, als de „gemengde" knoppen opengaan, doch de afzonderlijke bloemknoppen nog gesloten zijn. Direct na de bloei wordt er weer gespoten, maar dan met een 1 % oplossing.

Als de kruisbessen uitgebloeid zijn, geven we een bespuiting met 1.5 kg kopervitriool en 1.5 kg sodex op 100 l water (Alkalische Bourgondische pap) ter bestrijding van de Amerikaansche Kruisbessenmeeldauw. Als de bastaardrupsen zich vertoonen, wordt er gespoten met 0.1 % oplossing van Parijsch groen. Dit mag slechts geschieden nadat de bloei afgeloopen is, omdat anders de bijen zouden worden vergiftigd, wat absoluut niet mag!

In de Bloementuin

Sommige, overigens zeer waardevolle, vaste planten bezitten in hooge mate de nobele intentie, om de geheele wereld te veroveren. Daartoe passen ze het geraffineerde ondergrondsche middel toe van wortelstokken, die ze in alle richtingen uitzenden, om dan potseling op te duiken, waar wij ze allerminst kunnen gebruiken. Heel sterk is dat het geval bij de Lampionplant (Physalis Franchetii), Zonnebloemen (Helianthus), het sierlijke blauwe Klokje (Campanula gracilis), Lievevrouwebedstroo, e. a. Ze komen nu boven de grond, en waar dat op verboden terrein is, dus daar, waar ze feitelijk onkruid zijn, daar nemen we het handschopje en roeien ze uit. Voorts geven we acht op de plaatsen, waar door de een of andere oorzaak de planten niet opkomen. Dat zouden leege plekken worden, iets wat natuurlijk niet mag. Daar maken we nu gebruik van éénjarige bloemplanten, Gladiolen, Galtonia, enz.

Rhododendrons en Azalea's kunnen we thans nog een overbemesting geven van oude, goed verteerde stalmest, die we licht onderwerken. Vooral op lichte grond is dit raadzaam. Hebt ge de eerste bladluizen op de rozen al gezien? Ze zijn er, en hoe eer ge ze bestrijdt, hoe beter. De bekende zeepspiritusoplossing (2 % zeep, 1 % spiritus) werkt uitstekend. Vooral ook de onderkant der bladeren raken: daar zitten de larven der Cycaden, die net zoo schadelijk zijn als de luizen. Door nog 0.1 % salicyl aan de oplossing toe te voegen wordt meteen het wit bestreden.

De nieuwgezaaide gazons beschouwen de musschen als een attentie, speciaal voor hun genoegen aangelegd. Door het spannen van zwart garen, kris-kras in alle richtingen, overtuigen wij ze van hun dwaling. Dat middel passen we ook toe, waar ze te groote belangstelling toonen voor de bloemen van onze Primula's, Crocussen, Hepatica, of voor de vruchtknoppen, speciaal van de lei- en vormboomen. Soms trekken de spreeuwen de pas uitgeplante zaaibloemen uit; ook hier helpen de zwarte draadjes schitterend.

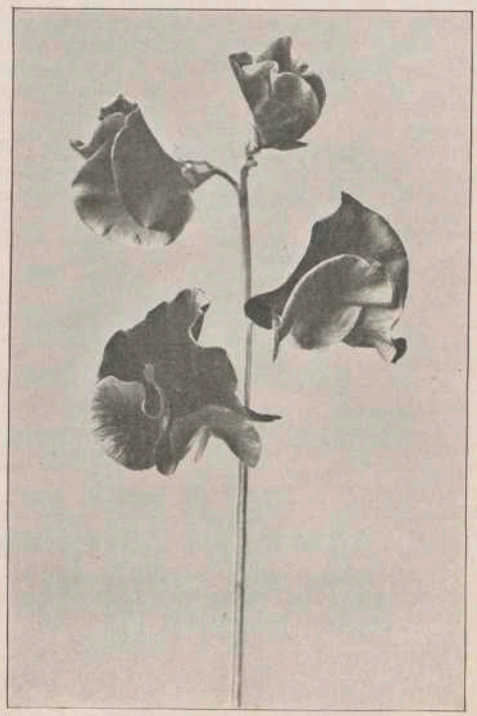
Goed afgeharde Lathyrus-planten kunnen nu buiten uitgeplant worden; voorts kan nog met succes buiten gezaaid worden. Trouwens de meeste zaaibloemen kan men nu nog zaaien. Het kan zelfs gewenscht zijn, in de tweede helft van Mei nog een aantal soorten te zaaien, om reservemateriaal te kweeken, als in de nazomer de eerstgezaaide uitgebloeid zijn.

Groenblijvende heesters kunnen nu en in Mei verplant worden. Clematis eveneens.

In de rotstuin kunnen de uitgebloeide vroege bolgewasjes verwijderd worden en vervangen door later bloeiende plantjes. Hier kunnen we de slakken lokken met sinaasappelschillen; 's morgens controleeren wat er onder zit.

SERRE- EN KAMERPLANTEN

Het verpotten kan nu nog geschieden; maar vooral niet

LATHYRUS ROYAL FLAME 4261

ANDROMEDA JAPONICA 2193

langer wachten. Planten, die in 't volle licht staan en gaan groeien, mogen nu eens per week gegoten worden met een bloemenmest-oplossing, 1 à 1000. Pas verplante gewassen moeten de eerste maand geen mest hebben. Eerst moeten ze zich wat herstellen en nieuwe wortels maken.

Krachtig groeiende Chrysanthemum-stekken houden we goed in 't oog. Zoodra de wortels onder door 't potgat beginnen te groeien, is het tijd om te verpotten. Neem de nieuwe pot telkens een slagje grooter; verpot liever een keer meer, dan een te groote pot nemen.

Cypripediums kunnen nog verpot of aangevuld worden; maar vooral niet langer wachten.

Cactussen kunnen nu gezaaid worden en jonge varentjes worden in kleine potjes gezet.

Tot slot het advies: let op het onkruid, nu het nog klein is. Shakespeare gaf in zijn „Henri IV" reeds de wijze raad:

„Now 'tis the spring and weeds are shallow rooted;
„Suffer them now, and they 'll o'ergrow the garden
„And choke the herbs for want of husbandry."
('t Is nu lente en het onkruid wortelt nog oppervlakkig,
Duld het thans, en het zal de tuin overgroeien
En de cultuurgewassen verstikken.)

VILLATERREIN - BREDA

Wegens afstel bouwplan van particulier billijk te koop een mooi perceel bouwterrein voor Villa of Landhuis, beplant met hoog-opgaande dennen, schitterend gelegen te Breda aan groote verkeersweg in een mooi villapark, aan de zoom van de Domeinbosschen te Ginneken. Gas, waterleiding en electrisch licht. Foto en kaart op aanvraag ter inzage. Geen tusschenpersonen. 687

Adres: CHR. BEEKERS, Baronielaan 76, BREDA

Electrische Apparaten voor den Pluimveeliefhebber

In welke mate de electriciteit reeds toepassing vindt in het pluimveebedrijf, heeft men kunnen constateeren op de jongste tentoonstelling van Ornitophilia te Utrecht. Warmwater- en heeteluchtmachines, hetzij dan van groote of kleine omvang, zocht men er tevergeefs. Men zag er niet anders, dan de zoogenaamde broedkasten, ieder voor zich van een geweldige capaciteit, waarbij de vereischte warmte aan electrische elementen ontleend, met behulp van electrisch gedreven ventilatoren gelijkmatig door het inwendige dier reuzenmachines werd verdeeld.

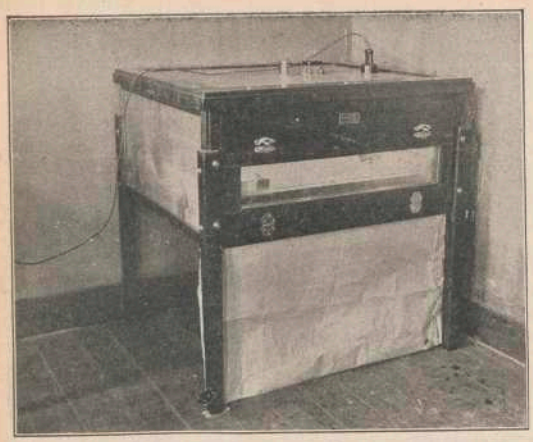
Hoewel al deze fabrikaten bestemd waren voor- en betrekking hielden op het pluimveebedrijf, toch mag men zonder overdrijving beweren, dat ook de pluimveeliefhebberij, in al hare geledingen, electrisch kan beoefend worden. Broedmachines van kleine capaciteit, kunstmoeders, eierschouwers, verwarmde drinkwaterbakken, haverkiemkasten en tenslotte de electrische verlichting van pluimveehokken ter verhooging der eierproductie in de winter zijn zoovele toepassingen der electriciteit, waarvan ook de liefhebber gebruik kan maken, ten einde aan de beslommeringen te ontkomen, die een primitievere methode, als noodzakelijk en natuurlijk gevolg van het gebruik van verouderde hulpmiddelen, uit de aard der zaak met zich medebracht.

En hiermede hebben we al eenigszins gewezen op de groote voordeelen, die de toepassing van electrische apparaten voor den gebruiker oplevert. Want ze zijn talrijk en tevens overwegend van aard. Met het vullen van lampen, het knoeien met petroleum en al de aankleve van dien, met het vullen van een kachel, met het ontstaan en de afvoer van verbrandingsproducten, met de verwijdering van stof en aschrommel, met het gescharrel van een ondoelmatige eierschouwer, met dat alles behoeft men niets meer te maken te hebben. Vraagt het eens aan iemand, die van lamp- en kachelverwarming tot het gebruik van electrisch materiaal is overgegaan en ge zult hem ongetwijfeld een loflied hooren zingen ter eere der electriciteit.

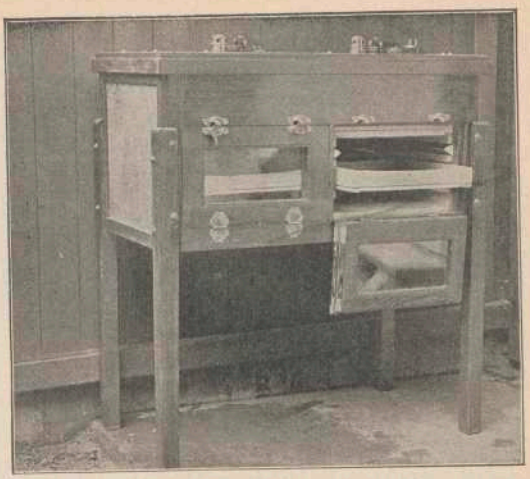

ELECTRISCHE KUNSTMOEDER, T 3201

waarin 3 verwarmingslampen à 16 k., ten behoeve van ruim 90 kuikens, in gebruik bij den heer J. R. Koning, directeur der Stadskweekerij (Frankendaal) te Amsterdam. Links op den voorgrond een gaasbodem, om verontreiniging van voeder- en drinkbakken te voorkomen. Op de bodem turfstrooisel. Op het tafeltje links een Ultrasollamp, die de kuikens tijdens hun maaltijden met ultraviolet licht beschijnt.

EENLADIGE ELECTRISCHE BROEDMACHINE,
capaciteit 200 eieren, in gebruik bij den heer J. R. Koning. Dir. der Stadskweekerij te Amsterdam.
Een schakelaar is hier overbodig. Het papier tusschen de pooten voorkomt afkoeling. T 3203

TWEELADIGE ELECTRISCHE BROEDMACHINE MET LAMPVERWARMING. T 3204
Iedere lade kan 40 gewone kippeneieren of 50 krieleieren bevatten

Om ons te beperken binnen het kader der gebruiksvoorwerpen, die de electrische stroom den „kleinen" liefhebber verschaft — er zijn er ten behoeve van „het bedrijf" nog veel meer — en om ons uitsluitend te bepalen tot de broed- en opfoktijd, bespreken we slechts de electrische broedmachine, de kunstmoeder en de eierschouwer. Voor najaar en winter zouden dan nog voor een bespreking in aanmerking komen de electrisch verwarmde drinkbak, de haverkiemkast en de verlichting van pluimveehokken, hetgeen we gevoegelijk tot later meenen te mogen verschuiven.

Een electrische broedmachine kan verwarmd worden door elementen of lampen. De machines op onze foto's ontleenen haar warmte aan kooldraadlampen van geringe capaciteit, naar gelang van de afmetingen der eierlade, van 5, 10 of 16 kaars. Deze lampen zijn licht- en warmtegevend. Dat ze licht geven is in zooverre een voordeel, dat men voortdurend in de gelegenheid is, het interieur der machine en haar kostbare inhoud, de eieren, de thermometer, de hygrometer en de capsule te kunnen controleeren. Een nadeel, hoewel van betrekkelijke aard, is, dat de kuikens tijdens en na het uitkomen in de hel verlichte omgeving beweeglijker zijn, dan wel dienstig voor ze is. Duisternis en de daaruit noodzakelijkerwijs voortvloeiende rust acht ik verreweg beter. Dit bezwaar kan door den gebruiker echter op zeer eenvoudige wijze — desgewenscht — opgeheven worden door de lichtende lampen door zwarte te vervangen. De firma Philips houdt deze speciaal voor dit doel beschikbaar. Ten overvloede wijzen wij er op, dat hier de donkere fotografische staaldraadlampen geen diensten kunnen bewijzen.

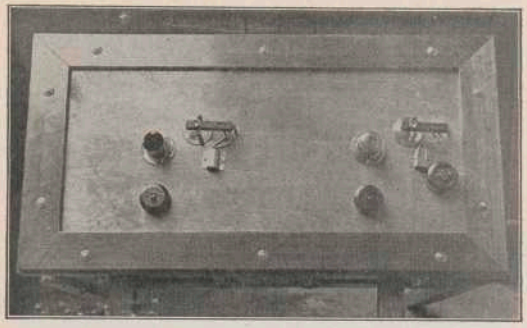
Onnoodig te zeggen, dat dak en wanden der machine zorgvuldig geïsoleerd zijn, waardoor de zeer regelmatige warmte der kooldraadlampen een hoog effect kan sorteeren. Om deze warmte tot een bepaalde graad — de broedtemperatuur — op te voeren en om haar zoo goed als constant op een en dezelfde hoogte te houden, is bovenop de machine een electrische regulateur gemonteerd. Dit is een vernuftig instrumentje, dat even onze volle aandacht verdient. In het zwarte schuitje bevindt zich een glazen buisje, gedeeltelijk met kwik gevuld, dat in horizontale stand de stroom ononderbroken doorlaat. Links op het zwarte schuitje ontwaart men een stelschroefje. De pen of stang, waar het op zit, loopt door het dak der machine en is aan een hefboom bevestigd, die onder invloed staat eener driedubbele aethercapsule. Deze laatste zet uit of krimpt in, naarmate de temperatuur stijgt of daalt.

Als de temperatuur stijgt en de capsule zich uitzet, duwt ze de hefboom naar omlaag. De pen, waarover ik zooeven sprak, die door de plaatsing van het stelschroefje een bepaalde lengte verkrijgt, trekt nu aan het schuitje, dat zijn horizontale stand verlaat. Het kwik vloeit naar links, de stroom is onderbroken, de lampen zijn uitgegaan, de temperatuur daalt, de capsule krimpt in en de tegenovergestelde werking vindt plaats, tot eenige minuten later het schuitje zijn horizontale stand herkrijgt en de stroom weer ingeschakeld wordt.

Een zeer voorname vraag, die hierbij in het geding komt, is, hoeveel die daling der temperatuur, bij het automatisch in- en uitschakelen, wel bedraagt. Uit de aard der zaak moet die temperatuurschommeling natuurlijk uiterst gering zijn en de wijdte dier schommeling beslist tenslotte over de bruikbaarheid van de electrische regulateur. Herhaalde waarnemingen hebben mij getoond, dat die temperatuursafstanden variëeren van ¼ tot ½° Celsius, een miniem verschil, dat het broedproces in geenen deele kan schaden. Bij de niet-electrische machines zijn deze schommelingen aanmerkelijk grooter.

Als loffelijke — technische — eigenschap van deze regulateurs vermelden we nog, dat ze niet vonken en dientengevolge niet storend werken op radio-ontvangst, wat met vroegere constructies wel eens het geval was. Terwijl bij deze — de gebruikelijke — machines de lampfittingen in het dek gemonteerd zijn, bevinden ze zich bij de nieuwe Artismachine, die als demonstratie-object een glazen dak moest hebben, in de zijwanden. De warmte wordt echter zoodanig

Geef uw dieren HET BESTE Ouwehand's Ochtendvoer Fabrieken te Rhenen TELEFOON 53

HOE HET DAK DER MACHINE GEMONTEERD IE:
1e rij: Schakelaars, waardoor naar behoefte met één of meer laden kan gebroed worden.
2e rij: Regelbare ventilatie-openingen.
3e rij: Electrische regulateurs.
Geheel rechts stopcontact. T 3202

geleid, dat ze niettemin van boven af op de eieren neerstrijkt. Ofschoon zoo'n machine automatisch en zeer zuiver werkt, is ze op de keper beschouwd, toch geen automaat, die men nu maar geheel alleen èn aan zichzelf kan overlaten" èn overal maar kan neerzetten, waar men maar wil. Een rustige plaats op een trillingsvrije bodem, in een lokaal — liefst een goed ventileerbare kelder — met een constante temperatuur, die noch door zon, noch door tocht kan beïnvloed worden, is ook voor haar van het allerhoogste belang. Kan men aan die voorwaarden voldoen, dan zal men een verwonderlijke temperatuursconstantie bespeuren. Dan zal men constateeren, dat een machine, die eenmaal op 39° C. b.v. staat, die temperatuur onveranderlijk handhaaft.

De in gebruik zijnde electrische eierschouwers zijn òf op sterkstroom òf op zwakstroom berekend. De eerste met een zwakke staaldraadlamp, schakelt men met een stekker gewoon in op het lichtnet, de andere kan men gebruiken met behulp van een eenvoudige zakbatterij. De constructie van beide is echter zoo — en deze manipulatie verhoogt het gemak en verkleint het risico — dat men ze op de eieren plaatst en deze dus rustig in de lade kunnen blijven liggen.

Er zijn er van andere constructie, waarbij men elk ei achtereenvolgens op de eierschouwer legt. Deze functionneeren eveneens goed, maar het gevaar voor breken is daar natuurlijk in grootere mate aanwezig.

Van groot gemak zijn tenslotte de electrische kunstmoeders, die haar warmte eveneens aan lampen of aan ingebouwde elementen ontleenen. Gebruikt men lampen, dan wordt de regelbaarheid der kunstmoeder verkregen, wanneer de omstandigheden — de leeftijd der kuikens of de buitentemperatuur — het vragen, door de vervanging van sterke lampen door zwakke. Bij ingebouwde elementen kan men naar behoefte één of meer verwarmingselementen inschakelen. Voor deze kunstmoeders bevelen we met aandrang zwarte lampen aan. Het éénmaal insteken van de stekker in het stopcontact is al het werk, dat de electrische kunstmoeder van ons vraagt. Eenvoudiger kan het al niet.

De moltonnen of flanellen rand houdt de warmte voldoende binnen de kleine omgeving. De van boven neerstralende warmte werkt weldadig op de kuikens, wier rustig gedoe voor u het afdoend bewijs is, dat ze het naar hun zin hebben. Af en toe komt een nieuwsgierig en pienter kuiken onder het doek doorgluren, om het terrein te verkennen en tenslotte als gangmaker te fungeeren voor de rest van het gezelschap en de anderen de weg te wijzen naar voeder- en drinkbak. Het is daarbij merkwaardig, hoe snel en zeker zij „den Weg zurück" naar hun aangenaam verwarmd en rustig hôme — rustiger dan bij elke natuurlijke moeder — leeren vinden.

J. v. Z.

Het uithalen van vogelnesten

(Een woord tot ouders en opvoeders)

Nauwelijks is de broedtijd der vogels begonnen, of uit vele deelen van Nederland bereiken ons weer klachten over het verstoren van nesten door de jeugd. Allerlei vogelsoorten moeten het ontgelden, zanglijsters, merels, roodborstjes, vinken, meezen en binnenkort ook nachtegalen, tuinfluiters, grasmusschen en nog vele andere. Overal wordt geklaagd over achteruitgang van het aantal zangvogels en die achteruitgang is ook wel te verklaren. Allerlei maatregelen worden weliswaar genomen, en gelukkig veelal met succes, tegen de vele gevaren, welke de vogels bedreigen, doch wij konden nog niet voldoende bereiken, dat de Nederlandsche jeugd de vogels ontziet.

Aan het uithalen van nesten onzer zangvogels is geen enkel voordeel verbonden; integendeel, het algemeen belang eischt, dat dit kwaad zooveel mogelijk beteugeld wordt. Wij kunnen immers deze vogels niet missen ter wille van de landbouw, de tuinbouw en de boschbouw en het is daarom noodzakelijk, dat de broedtijd ongestoord verloopt. Geeft het niet te denken, dat onze jeugd telken jare nog duizenden en duizenden vogel-broedsels verstoort en dat er tevens allerwege geklaagd wordt over schade van rupsen, slakken en ander gedierte?

Meen niet, dat het kwaad niet te verhelpen is. Wij kunnen en wij willen ook niet aannemen, dat de Nederlandsche jongens willens en wetens tot wreede daden in staat zijn en dat vertrouwen is, zooals de ondervinding ons heeft geleerd, ook niet misplaatst. Het is dringend noodzakelijk, dat onze jongens telkens weer gewezen worden op het verkeerde van het uithalen van vogelnesten en wij moeten daartoe een beroep op hun eergevoel doen.

Welke jongen zou er zich in zijn hart niet voor schamen ruw en hardvochtig te zijn voor zwakke en hulpelooze schepselen? Op scholen, waar het beschermen van vogels krachtig aangemoedigd wordt, zijn gunstige resultaten dan ook nooit uitgebleven.

Betreurt ook gij het niet, ouders en opvoeders, dat de kinderen, die aan uw zorgen zijn toevertrouwd, eieren en jonge vogels uithalen, als zij zich voor enkele uren aan uw oog hebben onttrokken? Acht gij deze handelingen niet lijnrecht in strijd met datgene, wat gij de kinderen voorhoudt, en vreest gij niet, dat uw invloed ten goede door zulke daden benadeeld wordt?

Indien gij het met ons eens zijt, en daaraan twijfelen wij niet, spreekt dan met de kinderen, wijst hen op de ouderliefde, die ook bij de vogels zoo sterk tot uiting komt en stelt belang in alles, wat de kinderen u van het leven in de natuur vertellen. Het jeugdige gemoed is gelukkig vatbaar voor goede indrukken en een goed woord op het juiste oogenblik zal in vele gevallen voldoende zijn om de jeugdige vogelverdelgers te veranderen in ijverige vogel-beschermers. Het ware te wenschen, dat elke school en ieder gezin over een of meer nestkastjes voor vogels kon beschikken; het van nabij gade-

slaan van een vogelpaar zou stellig bij onze jeugd algemeen belangstelling en liefde voor deze dieren wekken.
Het gaat trouwens niet om vogelnesten alleen. Het gaat ook, en vooral, om het beste, dat er in uw kind leeft. Ook gij zult niet wenschen, dat de kinderziel verstikt wordt door ruwheid en wreedheid.
Ons in uw onmisbare medewerking aanbevelende,

De Commissie,

IR. N. VAN POETEREN, Inspecteur Hoofd van de Plantenziektenkundige Dienst,

JHR L. J. QUARLES VAN UFFORD, Eere-Voorzitter van de Nederlandsche Vereeniging tot Bescherming van Dieren,

J. DRYVER, Secretaris van de Nederlansche Vereeniging tot Bescherming van Vogels,

Dr. JOH. J. VAN BURKOM, Voorzitter van de Nederlandsche Natuurhistorische Vereeniging.

Sirius Hondenbrood

Het NEDERLANDSCH Fabrikaat bij uitnemendheid

VRAAGT MONSTER EN PRIJSCOURANT

SIRIUS
Hondenbroodfabriek
KORTE TOLSTR. 4
AMSTERDAM (Z.)
TEL. 22093

Hondensport

TANDHEELKUNDIGE PROEVEN OP HONDEN!

Naar wij vernemen neemt de Bond tot Bestrijding der Vivisectie, omtrent genoemde proeven het onderstaand standpunt in:
„Reeds herhaalde malen is den Nederlandschen Bond tot Bestrijding der Vivisectie (secretariaat Koninginnegracht 77, alhier) gevraagd, welke zijn houding is tegenover de prijsvraag der Federation dentaire internationale, betreffende het infecteeren van tanden bij honden.
De Bond heeft met vreugde gezien en vernomen de verontwaardiging die in de pers, in geschriften, in protesten enz. van de zijde van het publiek tot uiting komt tegenover deze prijsvraag.
Met vreugde, omdat hieruit blijkt, dat de gedachten en de houding van het publiek ten opzichte de dieren een ingrijpende verandering hebben ondergaan, een verandering, die trouwens ook op andere gebieden der dierenbescherming bezig is tot uiting te komen en zich baan te breken.
Van groote beteekenis is het feit, dat deze prijsvraag bij het publiek bekend is geworden. Immers worden telkens prijsvragen van een dergelijke strekking uitgeschreven door de medische faculteiten, worden dagelijks tallooze dierenproeven verricht en verschijnen geregeld dissertaties van promoveerende medici, waarin melding gemaakt wordt van door hen verrichte dierenproeven, maar deze, hoewel van veel ingrijpender aard, blijven meer tot medische kringen beperkt, ja worden buiten medische kringen nauwelijks bekend.
De bond staat uiteraard afwijzend tegenover de prijsvraag, verheelt zich echter niet, dat het er één is uit vele, en ziet het belang van deze prijsvraag hierin, dat een groot gedeelte der menschheid afwijzend blijkt te staan tegenover dierproeven.
Wie tot een werkelijk krachtige, goed georganiseerde acte, steunende op een welbewuste volksovertuiging, wil komen, steune den Nederlandschen Bond, door toetreding als lid, door giften of legaten."

De „Société Royale Saint Hubert" zal haar vijftigjarig bestaan herdenken, door het houden van een groote internationale tentoonstelling van alle rassen, op 7 en 8 Mei a.s., in de „Hall de L'Habitation", in het Parc du Cinquantenaire te Brussel.
De Fédération Cynologique Internationale verleent haar medewerking, terwijl vrijwel alle in België bestaande speciaalclubs en vereenigingen hun steun en medewerking hebben toegezegd.
In de jury hebben zitting: A. Houtart, W. J. Nichols, G. Beernaerts, E. L. Duiker, L. Kermans, M. Adant, A. Staveua, A. Leenaerst, G. Dupuis, R. Adant, Ch. Huge, A. Ducate, Mej. C. Forster, M. Kessler, A. Funfrock, A. Braconier, N. J. Alblas, J. Creuwels, Graaf H. D'Andigne, A. Peffer, J. Casteleyn, H. Bertrand, J. Mandart, F. Allard, G. Woodwark, Ch. Houlker, R. van der Snickt, F. Hendrickx, J. Simon, Mevrouw J. Lafnet en Mej. Yvonne de Nobele.
Zooals men ziet zijn de meesten ook van onze tentoonstellingen welbekend en van internationale reputatie.
Het inschrijfgeld bedraagt 40 francs; de klassenprijzen bestaan in diploma's en geldprijzen, naar gelang het aantal inschrijvingen in een klasse. Dan zijn er nog ruim 1400 extra prijzen beschikbaar gesteld, verdeeld over de verschillende rassen!
Saint Hubert heeft voor de beste vertegenwoordiger van ieder ras een speciale prijs uitgeloofd van 100 francs, tezamen een bedrag makende van 10.600 francs.
Z. M. de Koning heeft een eereprijs beschikbaar gesteld voor de beste inzending der tentoonstelling.
Wij twijfelen er geen oogenblik aan of velen onzer zullen op deze tentoonstelling niet willen mankeeren! De tentoonstellingen van Saint Hubert behooren steeds tot de best-georganiseerde en daarbij komt, dat Brussel altijd een stad is, waar men gaarne een paar dagen vertoeft. Klein Parijs! Met zijn Boulevards, zijn Bois, zijn Palais d'Eté, etc.!

De heer A. Tuyll, secretaris van de K. C. De Hofstad, heeft het volgend schrijven rondgezonden:
„De Kynologen-Club De Hofstad zal op 4 en 5 Juni 1932 haar eerste Internationale Kampioenschapstentoonstelling houden in de zalen van de Dierentuin te Den Haag, een voor dat doel bij uitstek geschikte gelegenheid. Het behoeft geen betoog, dat bovengenoemde Club, wat de organisatie der tentoonstelling betreft, al het mogelijke zal doen, opdat deze tot tevredenheid zal leiden; zij zal zich dan ook beijveren, om met de belangen en billijke wenschen van de exposanten in ieder opzicht rekening te houden. Van verschillende zijden kregen we reeds de speciale medewerking toegezegd, ook van de Nederlandsche Speciaal-Clubs, o. a. van de Hollandsche St. Bernard Club, de Iersche Setter Club, de Ned. Gordon-Setter Club, de Ned. Bouvier Club, de Holl. Herdershonden Club, de Ned. Dobermannpinscher Club, de Ned. Poedel Club, de Ned. Ver. van Liefh. van Dwergkeeshonden, de Ver. v. Fokkers en Liefh. van Duitsche Dwergpinschers en de 's Gravenhaagsche Windhondenrenclub. Andere Clubs gaven blijk van sympathie, door de schriftelijke mededeeling, dat zij onze Show in alle opzichten zouden steunen, een voldoening, die bij ons het vertrouwen wekt, dat onze eerste tentoonstelling de belangstelling heeft van de Nederlandsche Kynologie. De tentoonstellinggevende vereeniging heeft verder met de meeste nauwgezetheid haar keurmeesterslijst

samengesteld en wij gelooven, dat zij er in geslaagd is een lijst vast te stellen van binnen- en buitenlandsche keurmeesters, wier namen behooren tot de eerste in hun rassen. Daar de Kyn. Club De Hofstad met het organiseeren der tentoonstelling niet beoogt eenig persoonlijk voordeel te behalen, daar zij een eventueel batig saldo aan het Crisis-Comité zal afdragen, neemt zij de vrijheid uw steun te vragen, door voor haar tentoonstelling een of meer prijzen beschikbaar te stellen, voor welke zij u bij voorbaat haar hartelijke dank betuigt."

In het eere-comité hebben zitting: Jhr. Mr. Dr. L. N. Bosch Ridder van Rosenthal, Burgemeester van 's Gravenhage; Mr. M. A. H. L. van Lier, Voorz. van de Raad van Beheer op Kynologisch Gebied in Nederland; Dr. H. L. Driessen, Voorzitter van de Kynologen Club Den Haag; Mr. S. Naayen, Voorz. van de Kynologen Club Rotterdam; W. Graaf van Bylandt, Dir. van het Kon. Zoöl. Bot. Genootschap; Mr. A. Baron Schimmelpenninck van der Oye, Voorz. van het Nederlandsch Olympisch Comité; C. R. T. Baron Krayenhoff, Voorz. van de Algemeene Nederlandsche Vereeniging voor Vreemdelingenverkeer; D. Hans, Voorz. van de Nederlandsche Journalisten-Kring.

In het tentoonstellingsbestuur hebben zitting: Ir. G. E. van Lier, Voorzitter; A. Tuyll, secretaris-penningmeester; A. van Duyn, F. Popma, A. N. ter Haar, J. Hibbeler, Jhr. Ir. P. T. M. Stoop van Hillegersberg, H. J. van Wingerden, P. J. Wijnands, H. L. de Zwaan.

Als jury zullen fungeeren: H. A. P. C. de Groot: Mastiff, Pyreneesche honden, Berner Sennenhunde, Duitsche Herdershonden, Busky's;

C. H. van de Roemer: Bloedhonden, Hollandsche Smoushonden, Mopshonden, Italiaansche Windhondjes, Schippertjes, Bolognezers, Malthezers, Vlinderhondjes;

Albert de la Rie: St. Bernards;

Mej. J. Kalkman: New-Foundlanders, Samojeden;

Bron Vos: Duitsche Doggen;

Joh. Weinand, Duitschland: Iersche Wolfshonden, Afghaansche Windhonden, Saluki's, Barsois, Deerhounds, Greyhounds, Slouqi's, Whippets;

Mr. J. A. Carbery, Ierland: Pointers, Engelsche-, Gordon- en Iersche Setters, Retrievers, Cocker Spaniels, Iersche Water-Spaniels, Clumber Spaniels, Sussex Spaniels, Field Spaniels, Engelsche Springer Spaniels, Welsh Springer Spaniels, Shetland Sheepdogs, Dalmatiners;

Jhr. E. A. Stratenus: Weimaraners, Korth., Langh. en Stekelh. Duitsche Staande Honden, Griffons Korthals, Griffons, Wurtembergers, Espagneuls Breton, Heidewachtels, Wachtelhonden;

J. Wolfs: Hollandsche-, Belgische-, Fransche-, Hongaarsche-,

C 13320 PYRENEESCHE REU

Een mooie poes is een sieraad in huis
Geef haar dit →
In pakken van 15 en 30 cent
385
KATTENBROOD FELIX
POES

Schotsche- (Collies) Engelsche Herdershonden, Chiens de Bouvier, Rottweilers;

Mrs. Ella Withers, Engeland: Keeshonden, Chow-chows, Engelsche en Fransche Bulldoggen, Toy Spaniels, Pekingeezen, Japaneezen, Dwergkeeshonden;

Mej. K. C. van Tienhoven: Boxers;

P. Bebelaar: Poedels en Dwergpoedels;

H. le Noble: Dobermannpinschers;

H. L. de Zwaan: Riesenschnauzers, Schnauzers, Dwergschnauzers;

B. Schwiep: Gladh. Duitsche Pinschers, Gladh. Duitsche Dwergpinschers;

Walter S. Glynn, Engeland: Airedale-, Kerry Blue-, Bull-, Border-, Iersche-, Welsh-, Black- and Tan-, Fox-, Bedlington-, Schotsche-, West Highland-, Cairn-, Sealgham Terriers;

C. J. J. Fokker: Dashonden en Dwergdashonden;

R. Ives Browne: Griffons Bruxellois, Griffons Belges, Petit Brabançon.

Ter bevordering van een gelijke verdeeling over de verschillende rassen zal het bijzonder op prijs worden gesteld, als de uit te loven prijzen ter beschikking van het bestuur worden gelaten.

Voor een Gouden Medaille wordt 50 gulden in rekening gebracht; voor een Verguld zilveren 10 gulden, voor een Zilveren 6 gulden en voor een Bronzen medaille 3 gulden.

Daar het programma weldra ter perse gaat, raden wij onze lezers aan, de secretaris zoo spoedig mogelijk op te geven, wat men wenscht uit te loven.

Het secretariaat is gevestigd: v. d. Wateringelaan 217, Voorburg.

Zooals wij reeds berichtten, zal de Kynologen Club De Baronie op Zondag 22 Mei haar 10e Internationale tentoonstelling houden, in Concordia te Breda. Het zal zijn een Kampioenschapstentoonstelling voor alle rassen.

Wij twijfelen er niet aan of vele liefhebbers zullen met hun viervoeters naar deze tentoonstelling gaan. Breda heeft goede verbinding, doch vooral een ééndaagsche èn daarbij een kampioenschapstentoonstelling heeft wel een streepje voor! 's Morgens er heen en 's avonds weer thuis!

Het programma zal dezer dagen verschijnen en wordt op aanvraag gaarne toegezonden door den secretaris, H. P. Breugelmans, Overakkerstraat 3 a, Ginneken.

20e KATTENTENTOONSTELLING

De groote Bronzen medaille, uitgeloofd door Z. K. H. de Prins der Nederlanden, Hertog van Mecklenburg, voor de beste inzending, is toegekend aan de inzending Siameesjes, van mevrouw A. Vos—de Bas, te 's Gravenhage.

CORRESPONDENTIE

Mevr. A. P. te H. Dank voor uw schrijven; zeer zeker treft het bestuur geen schuld. De directie van de Dierentuin schijnt meer onaangenaam te handelen. Er wordt blijkbaar niet altijd met dezelfde maat gemeten.

J. V. te U. Ingezonden stukken kunnen wij niet opnemen. Voor uwe berichten houden wij ons echter gaarne aanbevolen.

Practische Wenken en Wetenswaardigheden

VOOR UITGEVERSMEDEDEELINGEN
ZIE VERDER IN DIT BLAD

Apparaten voor de schoonmaak

De goede keuze! Bepalen wij ons allereerst even tot de stofzuiger. Er zijn stofzuigers en stofzuigers. Laten we zeggen: een heeleboel stofzuigers, waaronder een drietal, behoorende tot de meest gebruikte en gewenschte, domineeren. Dit zijn de z.g. stokstofzuiger, de zakstofzuiger en de busstofzuiger. Het is een goed driemanschap, want ze hebben alle drie bijzondere en goede eigenschappen.

Nemen we allereerst even de stofstofzuiger onderhanden. Deze zuiger, de naam zegt het reeds, heeft een verdikte stok, waarin het mechanisme is aangebracht. Dit verdikte gedeelte, de z.g. bus, bevat dientengevolge de motor, de waaier en de zak. In afb. I zien we een dergelijke zuiger in doorsnede, direct onder de buitenmantel of opperhuid, zouden we kunnen zeggen, zien wij de zooeven genoemde 3 belangrijke onderdeelen. De motor is bij de stofzuiger, wat bij de menschen het hart is. Hij klopt alleen wat sneller, wat meer slagen per minuut. En staat de motor eenmaal stil, dan is het uit, net als bij ons. De bloedsomloop staat stil, in dit geval de circuleerende luchtstroom. Dan is het leven er uit. Het is met de stofzuiger gedaan. Zaak is dus dit belangrijke onderdeel goed te onderhouden. Maakt een normaal menschenhart circa 70 à 80 slagen per minuut, bij de stofzuiger is dit belangrijk hooger, n.l. 10 tot 11.000 per minuut. En nu zult u direct begrijpen, dat een zoo snel ronddraaiende tol, het ingewikkeld kluwendraad, dat wij anker noemen, welke is vervaardigd van weekijzeren plaatjes, voorzien van groefjes, waarin vele wikkelingen van fijne en geïsoleerde draad zijn gelegd, wel met zeer bijzondere zorg moet zijn samengesteld. Een kleine, zwakke plaats ergens in de isolatie en uw anker verbrandt. Een verkeerde wikkeling, een kleine afwijking of minder juiste uitbalanceering en uw stofzuiger lijdt aan hartkloppingen in zeer verhoogd tempo. Groot gevaar is dan voor uw zuiger aanwezig, want deze trillingen zijn funest. Zij planten zich verder voor op de aangebouwde en met de windingen verbonden collector.

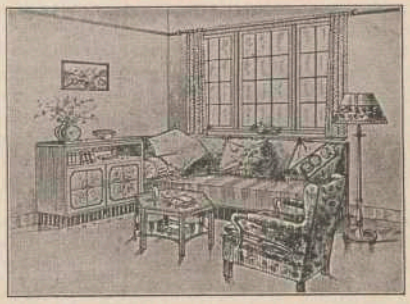
Deze collector bestaat uit een krans van onderling geïsoleerde stukjes roodkoper, waarin de einden der anker-

ENORME
PRIJSDALING
Dezelfde kwaliteit
dezelfde garantie
dezelfde veiligheid
'n FONGERS

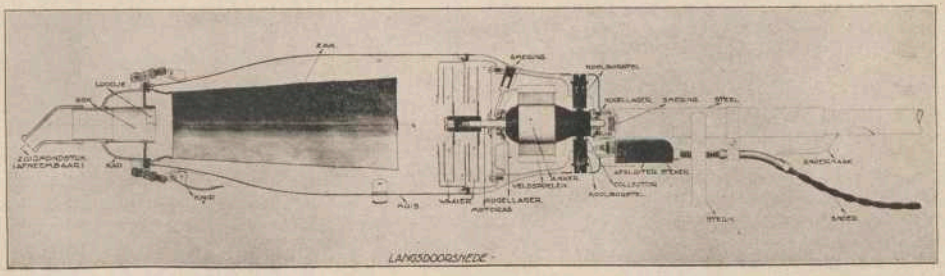

FONGERS KWALITEIT
FONGERS GARANTIE

THANS f 58
COMPLEET MET VRIJWIEL
SANDREM, BAGAGEDRAGER
EN KETTINGTROMMEL

ATELIERS VOOR BINNENHUISKUNST
N.V. Meubileerinrichting voorheen
F. VAN DER HEIDE
HILVERSUM s-'Gravelandscheweg Tel. 1150
Bezoekt onze MODELFLAT, STADIONKADE 9
AMSTERDAM

DE STOFZUIGER OPENGELEGD. BIJ DEZE ZUIGER BEVINDT ZICH DE ZAK INWENDIG

Fig. 1. T 3187

windingen zijn vastgesoldeerd en welke stukjes koper dienen om de stroom van de koolborstels, die met het stroomtoevoersnoer zijn verbonden, naar de windingen door te geven. Daar evenwel, zooals wij daar straks gehoord hebben, het z.g. anker met een snelheid van ruim 10.000 × per minuut rond tolt, en dus ook de er mede verbonden collector, moet er wel zeer nauwkeurig op gelet worden, dat de collector niet alleen zuiver rond is, maar ook dat het anker door minder juiste uitbalanceering of ruimte in de lagers niet gaat trillen. Want is dit het geval, dan gaat ook de collector meetrillen en het gevolg daarvan is, dat er tusschen collector en koolborstels, die weliswaar veerend aanliggen, doch niet zoo snel mee kunnen komen, telkens een kleine luchtruimte ontstaat. Door deze luchtruimte wordt het contact verbroken, zoodat deze telkens weerkeerende luchtruimte beteekent een voortdurend verbreken en sluiten van de stroom. M. a. w. een voortdurende vonkvorming en een krans van aaneensluitende kleine vonkjes rondom de collector, is daar het gevolg van. In het begin is dit niet zoo heel gevaarlijk, maar al heel spoedig ontstaat een geringe inbranding in de koperen lamellen van de collector en eenige sintelvorming op het aanrakingspunt van de koolborstels. Dientengevolge worden de inbrandingen grooter en ook de sintelvorming, hetgeen oorzaak is dat de vonken grooter en gevaarlijker worden, enz. Het eind is dan ook, d.w.z. bij niet tijdig ingrijpen, dat groote warmte ontstaat, een of meer soldeerplaatsen in de lamellen loslaten en de windingen op het anker of een gedeelte daarvan verbranden. Naast het aanschaffen van een goede en niet al te goedkoope stofzuiger, is het dus zaak deze op geregelde tijden te laten nazien en schoonmaken. Men komt er dan slechts met enkele guldens onkosten af, terwijl daarentegen een verbrand anker vernieuwen allicht op 15 à 20 gulden komt te staan. En dan de narigheid, want dat doorbranden vindt natuurlijk juist plaats als u de zuiger aan het gebruiken is en niet als deze rustig in de kast is opgeborgen. Schoonmaken en controleeren kan evenwel zoo mooi plaats vinden, in de tijden dat u de zuiger toch niet noodig hebt of zoodra u maar meent, dat de tijd er weer voor gekomen is of nadat u iets verdachts tijdens het zuigen meende te ontdekken.

En dan nog iets — en dat mogen we vooral niet vergeten, — n.l. de buren. We weten het: beter een goede buur dan een verre vriend. Want wat gaat er gebeuren? Zoodra uw stofzuiger gaat vonken, heeft dit n.l. invloed en werkt induceerend op uw uw radio of die uwer buren. Nu kunnen we gevoeglijk aannemen, dat, als u aan het stofzuigen bent, u zelf niet luistert of althans niet met de volle aandacht. Bij uw buren is dit dan veelal juist wel het geval en niets is vervelender of tergender, dan dat men, met volle aandacht naar een mooi concert, een voordracht of wat dan ook, er zich plotseling een hevig gepruttel, geruisch of gekook aan gaat toevoegen. Dat is zeer onplezierig en dient ten koste van alles voorkomen te worden. Men doet zooiets niet en het getuigt van wellevendheid en goede manieren, als men bijv. als nieuwe buur, bij 't inschakelen van zijn stofzuiger gelijktijdig even bij de buren informeert, of uw gestofzuig wellicht hun radio stoort? Is dat niet het geval, dan zullen uwe buren u toch dankbaar zijn en kunt u er zelf van verzekerd zijn, dat uw stofzuiger nog in orde is. Beide zijt gij dus tevreden. Is de uitslag echter minder prettig, welnu, weest dan evengoed dankbaar, want u laat uw zuiger voor een kleinigheid even nazien, wat u anders een hand vol geld zou kosten. Het tweede belangrijke onderdeel in de stofzuiger is de z.g. waaier, die voor de noodige luchttoevoer moet zorgen en dus zoo ongeveer de plaats van de longen inneemt. En, het dient gezegd, ook de stofzuiger moet zeer goede longen hebben, wil hij ten volle voor zijn taak berekend zijn. Nu mogen we daarbij niet alleen rekening houden met de zuigkracht. Integendeel, ook de hoeveelheid lucht, per tijdseenheid ver-

Villa «Rustland» - Breda TE KOOP of TE HUUR de in 1933 onder architectuur gebouwde mooie villa „Rustland" met garage en tuin groot ongeveer 6000 M², gelegen met een frontbreedte van 50 M. aan de groote verkeersweg van Breda naar Ginneken, nabij mooi villapark, R.K. Kerk en scholen en bushalte; voorzien van water, electrisch licht en gas. Zeer geschikt voor studie- of rusthuis. Foto's en plans op aanvr. ter inzage. Geen tusschenpersonen. Adres: CHR. BEEKERS, Baronielaan 76, Breda

Abonneert

U op en maakt Uw vrienden bekend met dit fraaie tijdschrift

HET LANDHUIS

geeft U elke 14 dagen een schat van kennis op het gebied van

heerlijk wonen

*

INTEEKENBILJET ACHTERZIJDE

TACONIS' TABAK

Maja-Guldensbaai LEEUWARDEN

plaatst, speelt een groote rol. Met een voorbeeld mag ik u dit wel even verduidelijken.

Stel u voor, u hebt een gesloten buis, waarin zich onderin stof bevindt. Nu kunt u zoo'n buis best luchtledig zuigen, zonder dat u de aanwezige stof meezuigt of verplaatst. Ook kunt u groote hoeveelheden lucht met geringe snelheid over de stof heen doen strijken, ook zonder dat de stof meegenomen wordt.

Eerst als men met een bepaalde snelheid lucht langs stof voert, zal dit stof door de lucht worden opgenomen. En dit is nu juist de grondgedachte voor een goede stofzuiger.

Verschillende fabrieken hebben dan ook bij het ontwerpen en construeeren van stofzuigers en daarna voor contrôle en onderzoek alvorens af te leveren, gebruik gemaakt van een speciaal toestel, waarbij de zuigmond van de stofzuiger is aangesloten op een meetinstrument, een z.g. manometer, terwijl zich tusschen zuigmond en manometer een opening bevindt, welke door middel van een kraan min of meer geopend, dan wel gesloten kan worden. Laat men nu de stofzuiger werken met gesloten kraan, dan wijst de vacuummeter het vacuum aan, dat bereikt kan worden, zonder dat lucht wordt doorgelaten. Zoodra echter de kraan min of meer geopend wordt, zal dus minder of meer lucht passeeren en deze manometer, naar mate meer lucht wordt doorgelaten, minder hoog aanwijzen. Stelt men deze regelkraan in op een bepaalde openingsstand, dan heeft men een middel in de hand, om de capaciteit van verschillende zuigers onderling te regelen (vergelijken). Het spreekt vanzelf, dat die stofzuiger, die bij de grootste openingsstand van de kraan de grootste zuigkracht volgens de manometer behoudt, m.a.w. het grootste vacuum, in de praktijk uit de aard der zaak het grootst nuttig effect bezit. Om dit de groote massa duidelijk te maken, werd vroeger vooral op tentoonstellingen dikwijls een dergelijk proefapparaat gedemonstreerd. Het werd dan vaak voorzien van een doorzichtige buis, waarin een massief bronzen kogel, die door het vacuum omhoog werd gezogen. Op deze wijze kreeg men een indruk van de zuigkracht, welke de stofzuiger ontwikkelt.

Na de motor en de waaier volgt dan het derde belangrijke onderdeel van de zuiger, de stofzak. Deze is bij de zuiger, wat de maag is bij de mensch. De maag ontvangt van alles en nog wat. Zuur en zoet, nat en droog, vet en schraal, kortom het onmogelijkste mengelmoesje van de vaak onmogelijkste spijzen. Heel anders dan bij de dieren, welke zich veelal houden aan rauw dierlijk voedsel of wel plantaardig en dan vaak veelal van een en dezelfde soort. En 't is toch gek, want als zoo'n menschenmaag, waarmee te raar wordt omgesprongen, het volume of de veelzijdigheid van wat we er believen in te stoppen, niet verdraagt en zegt: „dank je wel, hier heb je het weer terug", dan kijken we op onze neus en zeggen, ajakkes, ik ben niet in orde. Net alsof die stomme en toch zoo gewillige maag het helpen kan, dat wij zulke gekke dingen doen. Precies zoo is het gesteld met de maag van de stofzuiger, de z.g. stofzak. Ook die kunnen we overladen en ook die kan niet tegen zoo'n verkeerde behandeling en zegt dan tegen 't vrouwtje: Doe 't zelf maar! U ziet, die maag van de stofzuiger is een belangrijk onderdeel, want wat gebeurt in dat stuk organisme? De lucht, vermengd met de te verwijderen stof, wordt door het mondstuk opgezogen en komt daarna in het inwendige van de zak, die als een filter moet werken. De lucht moet n.l. passeeren en het vuil achterblijven. Nu lijkt dat eenvoudiger dan het is, want de zak van zoo'n stokstofzuiger vooral, is betrekkelijk klein. Het gevolg is, dat het quantum lucht, dat per cm^2 moet passeeren, met het oog op een flinke luchtstroomcirculatie, (m.a.w. de zuigcapaciteit) zoo groot mogelijk moet zijn. Het weefsel, waaruit de zak bestaat, moet dus daarop ingericht zijn en de poriën moeten dus niet al te klein zijn. Te groot daarentegen ook weer niet, want dan

DE SAVAGE WASCHMACHINE

WORDT VRIJBLIJVEND AAN HUIS GEDEMONSTREERD

ZONDER ARBEID

ZONDER WRINGEN

5 KILO WASCH-GOED IN 18 MIN. GEREED

FRANS VAN WIJK & ZONEN

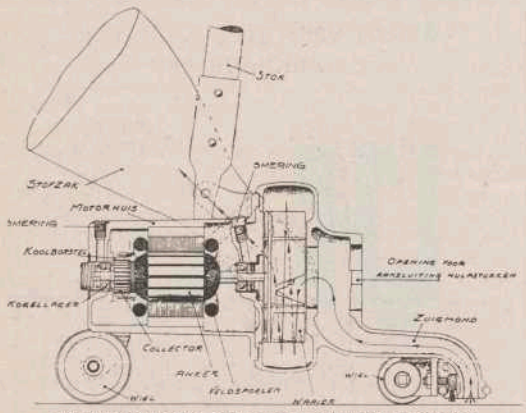
DEN HAAG, Vlamingstraat 24 - Telef. 116276

DE MUURBLOEM

KUNSTHANDEL PIETER v. GELDER
OUDE ST. BAVO
TE HAARLEM

vliegen de stofdeelen er doorheen. M. a. w., er moet zooveel mogelijk lucht door passeeren, maar stof en vooral de kleine stofdeeltjes, moeten worden tegen gehouden. Ze zouden anders weer in de kamer terecht komen. U ziet, zoo eenvoudig is het niet!

Steeds tracht men dan ook de stof, waaruit de zak bestaat, nog te verbeteren. Zoo werd door een fabrikant melding gemaakt van een proef, waarbij alle fijne stof uit de zak, dat dus was tegengehouden, op een glasplaat werd gelegd, waarop vierkantjes van een halve millimeter waren aangebracht. Bij nauwkeurige telling onder een loupe bleek, dat op elk zoo'n klein vierkantje zich niet minder dan 330 stofdeeltjes bevonden. Zegge 330, welgeteld. En de kleinste er onder waren slechts anderhalf duizendste millimeter groot; de grootste, hoewel reuzen onder de kleintjes, nog maar slechts het tiende deel van een millimeter. Stop, laat dat nu genoeg zijn. Laten we er een punt achter zetten. Al mogen we niet vergeten, dat op deze enkele punt ruim 300 stofdeeltjes een plaats zouden kunnen vinden, welke stofdeeltjes door het filtergoed van de zak toch maar netjes zijn tegengehouden. En als we nu nog nagaan, dat er weverijen zijn, die een weefsel vervaardigen, dat per cm² uit 480 kettingdraden en 430 inslagdraden bestaat, dan wordt het meteen duidelijk, dat men met een dergelijk materiaal niet te ruw moet omgaan. Goed, tijdig leegstorten en voorzichtig uitkloppen is wel het beste. En vooral zoo'n zak niet uitkoken, zooals wel eens gedaan is. Het weefsel heeft daar veel te veel van te lijden en vooral de kleine haarvezeltjes, die als zoovele vangarmen de fijne stofdeeltjes moeten vasthouden. Ook krimpt de zak dan te veel. Wil men toch iets doen, dan slechts goed warm water nemen en met een warm ijzer nastrijken. Men kan dan nog wel eens iets bereiken.

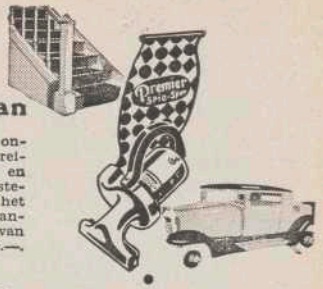
DE STOFZUIGER MET UITWENDIGE STOFZAK IN DOORSNEDE
Fig. 2. T 3198

De stofzuigers met uitwendige zak (fig. II) hebben het voordeel, dat de zak aanmerkelijk grooter is. Kan dus meer vuil opnemen, zonder dat de lucht te veel weerstand ondervindt. De motor bij deze zuigers moet echter uitgevoerd worden, omdat de luchtstroom er niet doorheen blaast en de motor niet gekoeld wordt, zooals bij de stokstofzuiger.

Wat alle stofzuigers gemeen hebben is, dat de koolborstels steeds tijdig moeten worden nagezien. Dit kan men doen, door de koolborsteldoppen los te draaien. En dan een- of hoogstens tweemaal per jaar de vetpotjes te vullen, door de daarvoor bestemde schroeven los te draaien en deze na het inbrengen van vet weer aan te draaien. Gewoonlijk kan men dat wel met behulp van een naaimachine schroevendraaiertje doen of iets dergelijks. Bij kogellagers vervalt dit natuur-

Premier Spic-Span

de handstofzuiger, onovertroffen voor het reinigen van trappen en gordijnen en ook uitstekend geschikt voor het stofvrij maken van banken en bekleeding van auto's. Prijs . . . ƒ 49.—.

Premier

Ergernis verdwijnt waar Persil verschijnt

E. Ostermann & Co's Handel Mij. N.V., Amsterdam.

TOCHT?

De praktijk heeft bewezen dat voor **tochtige ramen en deuren** de eenige gegarandeerde afdoende oplossing is: het door ons aan laten brengen van

MONARCH WETTERSTRIP. **Monarch Wetterstrips**
(veerende bronzen strooken)

Fa. „ALROPA", v. Eeghenstr. 1, Amsterdam Z.
Telefoon 21617

Christofle

aanzienlijk goedkooper dan en even duurzaam als ECHT Zilver

Hoofdvertegenwoordigers:

VEERHOFF & Co.

56 ROKIN AMSTERDAM

lijk en moet er hoogstens een druppeltje olie aan toegevoegd worden. Verder moet men evenwel zelf met het onderhoud of reperatie niet gaan. Wel moet men de ronddraaiende borstel goed schoonhouden van haren en draden, maar beter is het om een- of tweemaal per jaar de zuiger aan een vertrouwd installateur of aan een ander goed adres ter revisie te geven. Schoonmaken, opzuiveren en smeren der lagers kan dan vakkundig geschieden en bespaart op de duur ergernis.

DE LUCHTCIRCULATIE EN STOFOPVANGING IN DE Z.G. „EMMER" STOFZUIGER
Fig. 3. T 3194

Ten slotte de emmer-, bus- of ketelstofzuigers (fig. III en IV). Een voordeel van deze zuigers is, dat ze voorzien zijn van een zwaardere motor. Dit is geen bezwaar, wat het gewicht en de omvang aangaat, want deze stofzuiger wordt neergezet en men loopt met de soepele zuigslang er omheen, totdat alles schoon is en men de zuiger weer op een andere plaats zet. Een bezwaar zouden we kunnen noemen, dat de slang veelal van buigzaam metaal is. Trapt men er op, dan zit er een deuk in en bij herhaling wordt de slang gauw onbruikbaar of lek. Niet op trappen dan, zult ge zeggen! Gelijk hebt ge, maar een misstap is vlug gedaan en dan is 't al mis!
Tegenover dit bezwaar staan al dadelijk twee goede eigenschappen, n.l. de grootere zuigcapaciteit en de ongekende luchtcirculatie. Het eerste voordeel danken we aan de krachtiger motor en grootere waaier of turbine, grooter aantal schoepen en grooter aantal omwentelingen van de motor. Vloerkleeden, tapijten — zelfs de zwaarste en dikste — kunnen met deze zuiger met succes gereinigd

DE „EMMER" STOFZUIGER WORDT GELEDIGD
Fig. 4. T 3190

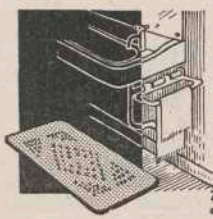
VILLA - BREDA TE KOOP of TE HUUR een in 1916 onder architectuur gebouwde mooie villa met tuin (frontbreedte tuin 25 M.) voorzien van warm water, electrisch licht, gas en vaste waschtafels; gelegen in een mooi villapark te Breda, nabij R.K. Kerk en scholen. Na vooraf bericht te bezichtigen; aanv. n.o. te komen, Foto's en plans op aanvrage ter inzage. Geen tusschenpersonen. Adres: CHR. BEEKERS, Baronielaan 76, Breda

Meddens & Zoon

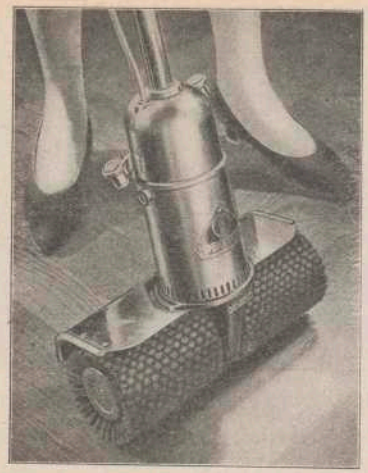
Kleermakers voor
Dames, Heeren en
Kinderen

Bezichtigt onzen **stand** op de
„Landhuis"-Tentoonstelling
te Scheveningen

SCHOPHUIZEN & ZN
NIEUWSTR. 10 LEIDEN TEL. 1419
INBOUWMARKIEZEN

DOOR NIETS TE VERVANGEN . . .
is de „MOUSSE"-MAT.
Ze voelt heerlijk zacht en warm aan en is derhalve een ideaal voor Uw slaap- en badkamer.
N.V. „CAOUTCHOUC-MOUSSE" HANDELSMIJ.
Kl. HOUTSTRAAT 25a - DEN HAAG

DE BOENDER VOOR ZWAAR WERK T 3184

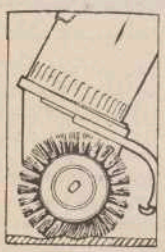
worden. Met losse hulpstukken worden de meubelen en gordijnen onder handen genomen, terwijl voor hooge lokalen en voor het werken op hooge ladders speciale practische draagkorven geleverd worden, zoodat men het toestel als een ransel op de rug kan dragen. Rest nu nog de omgekeerde luchtcirculatie. Bij de andere zuigers ging de luchtstroom door het poreuze zakmateriaal van binnen uit naar buiten en bij de groote emmerstofzuiger gaat 't net andersom. Voordeel hierbij is, dat het vuil via de zuigmond en buis direct in een groote ruime ketel komt, daar snelheid verliest en door de eigenaardige z.g. draaikolkbeweging, die het daar ondervindt, op de bodem bezinkt. De zak wordt hierdoor minder vuil, want het vuil blijft er niet in liggen, doch op de bodememmer. Buitendien kan men de zak bij het reinigen uitwendig afborstelen. Maar bovendien blijft de filterwerking, doordat het vuil op de bodem valt, tijdens het zuigen veel intenser. Nog zij medegedeeld, dat met deze zuiger door luchtdruk fijnverstoven vloeistof op planten of bloemen gesproeid kan worden of dat men er kamers mee kan parfumeeren, insectenpoeder verstuiven om motten of ongedierte te verjagen en dat bij het betere genre zuigers, door een betere schakeling en in te bouwen condensatoren, radiostoringen radicaal voorkomen kunnen worden.

Bij de nieuwere stofzuigers, boen- of wrijfmachines en gecombineerde machines worden voorschriften verstrekt, die men goed dient op te volgen. Veel ellende en kosten worden hierdoor vermeden. Slechts zij vermeld dat bij de oudere typen meer stofzuigers defect raakten, door te veel, dan te weinig smeren.

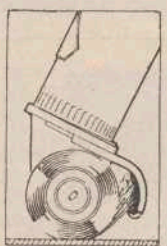
Het dus ook hier weer: behoudt de gulden middenweg. Niet te veel en niet te weinig.

En hiermede zullen wij ons praatje besluiten. Wij hopen, dat het iets mag hebben bijgedragen tot meerdere kennis van het electrisch apparaat en het gemak en de steun, die men er, vooral in moeilijke en drukke tijden, zooals de op til zijnde schoonmaak, van kan hebben.

A. D.

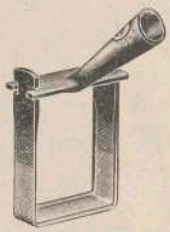
DE VEERKRACHTIGE SOEPELE BORSTEL KOMT OOK IN DE HOLLETJES EN ONEFFENHEDEN T 3193

DE BOENDER OP EEN VLAKKE VLOER. STOF EN VUIL WORDT OPGEVANGEN T 3192

NATOMA TEGELS
HET MATERIAAL VAN ONZEN TIJD.
FA. R. VAN DIJK
NATOURSTEEN
AMERSFOORT.

WOLF
Gereedschappen
GEVEN 300 TOT 400 PCT
ARBEIDSBESPARING

Met WOLF-artikelen nieuwe arbeidsmethoden voor het hakken, aanaarden en wieden

Vraagt catalogi, prospecti en prijzen aan:

JEAN HEYBROEK
BILTHOVEN

De drijvende pomp

Wij vestigen de aandacht op een in dit nummer voorkomende advertentie, over een drijvende electrische pomp.

Door de zeer eenvoudige wijze, waarop deze pomp werkt en door de gemakkelijke manier waarop zij kan worden aangebracht, is zij voor landhuizen zeer aanbevelingswaardig.

Waar de pomp, zooals uit de advertentie blijkt, ook voor andere doeleinden geschikt en gemakkelijk transportabel is, lijkt het ons voor velen zeer gewenscht, eens met dit nuttige instrument kennis te maken.

Menu voor de week

ZONDAG

Kalfsvleesch in schelpen
Gebraden kalkoen
Appelmoes
Alicetaart

MAANDAG

Kalkoenragoût met madeira-saus
Verloren eieren
Sla met komkommer
Griesmeelkoekjes

DINSDAG

Tomatensoep
Varkensschijf
Piquante knolraapjes
Rabarberschoteltje

WOENSDAG

Schotel van de vleeschresten
Roode kool
Mocca-taart

DONDERDAG

Vruchtennoten
Bietensoep
Gestoofde prei
Aardappelkoekjes
Rauwe sla
Gebraden appels met hazelnootvulling

VRIJDAG

Gestoofde schelvisch
Worteltjes
Appelgebak

ZATERDAG

Kop bouillon
Varkenscarbonaden
Omelette soufflée

WOUTERLOOD'S
CONSERVEN
Kwaliteit!

ZONDAG

Soupe Lyonnaise
Rosbief
Puntasperges
Citroenpudding met bitterkoekjes

MAANDAG

Macaroni met ham en kaas
Runderlapjes
Raapstelen
Fruit

DINSDAG

Tomatensoep
Kalfskop met mierikswortelsaus
Brusselsch lof
Malzena-rand met gestoofde abrikozen

WOENSDAG

Kerrysoep
Kalfsgehakt
Bloemkool
Vruchtenschoteltje

DONDERDAG

Bloemkoolsoep
Groentenschotel
Kropsla met biet
Aardappelpurée
Rijst met bessensap

VRIJDAG

Garnalencroquetten
Gebakken paling
Sla met komkommer
Flensjes

ZATERDAG

Runderbiefstuk
Bruine boonen en gebakken uien
Vanille-rijst

Recepten

ALICETAART

Hiervoor maken we eerst bros deeg. We zeven 250 g meel en vermengen het met 160 g versche boter, 60 g suiker, een weinig zout, wat kaneel, de geraspte schil van 1 citroen, wat vanille-suiker en 3 lepels water. Dit alles verwerken we tot een gladde massa, die we eenige tijd op een koele plaats zetten. Dan rollen we het deeg uit, tamelijk dun en snijden het vervolgens in de grootte van de bodem van een vla-vorm uit of rond bakblik. We kunnen b.v. in het midden van het stuk deeg een rond bord leggen en er, de rand van het bord volgend, een stuk deeg uitsnijden, zoodat een 5—6 breede deegrand overblijft. Dan rollen we het overgebleven deeg weer uit, snijden er een even groote ring uit en bakken elke deegring apart in een middelmatig heete oven. Dan bestrijken we beide ringen aan de bovenzijde met aardbeienmarmelade, leggen ze op elkaar in een schotel, stapelen in het midden wat versche aardbeien op, die met suiker bestrooid zijn en garneeren het geheel met geslagen room.

SCHOTEL VAN DE VLEESCHRESTEN

De resten vleesch worden in groote plakken gesneden en met een weinig Madeira overgoten. Dan maken we een mengsel van 1 ons oud wittebrood, 3 eieren, ½ ons geraspte Parmezaansche kaas, wat ansjovisboter, paprika, peper en zout. De plakken vleesch worden nu door dit mengsel gehaald en één voor één in de boter bruin gebakken. Dan overgoten met 2 kopjes Madeira en daarna met bruin gebraden boter en waarna men het dicht dekt en op een matig warme plaats zet, zoodat alles goed intrekt. Van het overgebleven mengsel wordt nu een gebonden sausje gemaakt, dat er, voor het opdienen overheen gegoten wordt. We garneeren de schotel met uitgetande schijfjes citroen en takjes peterselie.

BIETENSOEP

De bieten worden in ruim water gekookt, ontdaan van de schil en in plakken gesneden. Bloem wordt in boter lichtbruin gefruit, evenzoo een flinke ui en telkens wat bietennat toegevoegd, totdat de soep de gewenschte dikte heeft bekomen. Dan voegen we de in plakken gesneden bieten toe, benevens wat soya en zout, naar smaak en laten alles nog eenige minuten doorkoken. We dienen ze op met geroosterde dobbelsteentjes oudbakken wittebrood.

Spoor's geraspte Zwitsersche Kaas

RIET MATTENFABRIEK DAKBEDEKKING HANDEL

Speciaal Adres

RIETDAKBEDEKKING

voor Landhuizen

Vraagt
uitsluitend
eerste kwaliteit

BAMBOE SCHERMMATTEN
TONKINSTOKKEN - RAFFIA

W. VLETTER EN ZONEN

TELEFOON 2794 - OPGERICHT 1864 - OEGSTGEEST

ernstige zorg en plezier van Uw planten

heeft U wanneer U deze geregeld bemest met POKON, den kunstmest voor kamerplanten die door alle Nederlandsche deskundigen wordt aanbevolen. Waarom zoudt U andere kunstmest gebruiken nu POKON er is? In alle belangrijke plaatsen van Nederland is POKON verkrijgbaar bij de goede bloem- en zaadwinkels. Adreslijsten stuur ik U op aanvraag.

Vraagt Uw bloemist naar de handleiding voor het verzorgen van Cactussen en Kamerplanten, geschreven door G. D. Duursma, en van Floraliaplanten, geschreven door A. J. Herwig. Deze handleiding met een aardigen 6 kleurendruk kinderteekening wordt U gratis verstrekt. - Groote planten kosten slechts enkele centen per jaar aan bemesting wanneer U daarvoor POKON gebruikt. Dat zijn Uw planten U toch wel waard om te zorgen dat U POKON voor ze heeft

H. P. Bendien, Pokonfabriek

Naarden

STANDARD *Gebruikt Standard Producten* STANDARD

Gevaren in keuken en benedenhuis

T 3049

De vlugste en zekerste manier om uw bevroren waterpijpen in keuken of benedenhuis te ontdooien, is uw huis in brand steken.

Dit bewijst weer eens, dat de snelste manier niet altijd de beste is. En toch is het dat, wat vele menschen doen wanneer ze een soldeerlamp gebruiken, om die pijpen te ontdooien. Deze lampen verspreiden tot op een aanzienlijke afstand een intense warmte, voldoende om brandbaar materiaal dat in de buurt is, vlam te doen vatten.

Soldeerlampen moeten dus nooit gebruikt worden om waterpijpen te ontdooien, die gelegen zijn bij houten balken, vloeren of wanden. Ze zijn ook bijzonder gevaarlijk wanneer ze gebruikt worden in de kelder in de nabijheid van oude vodden, kleeren, olie en/of verf.

Gebruikt, om uw waterpijpen te ontdooien, in de plaats hiervan een lap, gedrenkt in heet water. Dit zal wel wat langzamer gaan, maar het is de beste en v e i l i g s t e manier.

In uw onderhuis ligt de vuurduivel altijd op de loer om zijn vernietigend werk te beginnen, vooral wanneer de kelder gebruikt wordt als een opslagplaats voor brandbare vloeistoffen.

Het is altijd een goed ding om deze vloeistoffen op te bergen in een veilige plaats, geheel van uw huis of winkel afgezonderd. Een gewone kist kan daarvoor dienen, als deze maar geheel vrij van het huis is gelegen. Benzine, vloeistoffen, die voor schoonmaken dienen, verven, olie en andere brandbare vloeistoffen moeten op deze plaats bewaard worden.

Ook hier geldt in hooge mate: Doe het veilig.

L. J. v. D.

L. DIRKSE, Utrecht
Burgemeester Reigerstraat 19
Bloemenmagazijn „MILLE FLEURS'
TELEF. 13212, POSTREK. 42667
MOD. BLOEMWERKEN, GRAFKRANSEN ENZ.

W. BEUNDER
Verbindingsweg, BLOEMENDAAL
TELEFOON 22338
Moderne Bloembinderij
Kamerplanten, Tuinaanleg

PUROL
dagelijks van pas in elk gezin.

12 flinke porties ijs uit één pakje

In 8 à 10 minuten heeft U het smakelijkste ijs geserveerd. U zult Mix bewonderen. Verkrijgbaar bij kruideniers, comestibles- en delicatessenhandelaren. Waar niet, zendt postwissel à 70 cts. aan

THE ICE CREAM POWDER TRADING HOUSE
Briefadres: MIX - DELFT

waarna U franco een pakje wordt toegezonden.

Heeft U geen ijsmachine, vraagt Uwen winkelier of bestelt er een bij „MIX-DELFT" van 2 Liter inhoud à F 5.25

„Het koele wonder" Een natuurproduct

BOONENSTOKKEN

Heiningpalen, Slieten, Klaver-ruiters, Takkebossen enz. levert de

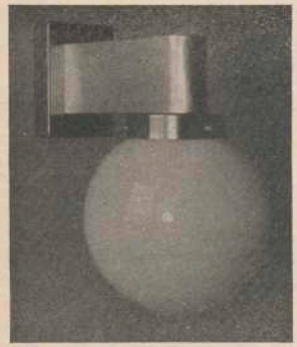
NEDERL. HEIDE-MIJ. TE ARNHEM

direct uit de bosschen op diverse afzendstations

Prijs en conditie na opgaaf van verlangde hoeveelheden en maat

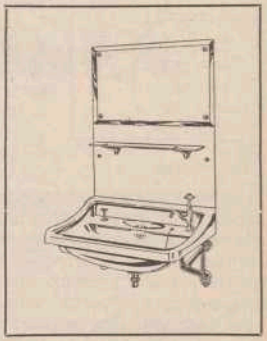
Te koop: 4 paar Pauwen teelbaar,

te bevr. bij den WelEd. Heer W. ROST ONNES DE POLL
692 NOORDLAREN

Disco Ornamenten
Twyfords Sanitair

N.V. VAN DEN BERG & CO'S METAALHANDEL
PRINS HENDRIKKADE 162/164
AMSTERDAM (C)

Rietmatten

0.60 M	hoog; uitrol	2 M	à f 0.30
0.75 M	„ „	2 M	à f 0.35
1.00 M	„ „	2 M	à f 0.45
1.50 M	„ „	2 M	à f 0.75
1.80 M	„ „	2 M	à f 0.90

Fa. H. DUBBELDAM Hzn.
Gorinchem Telefoon 133

Gesterkt en gekalmeerd

worden Uw vermoeide en overprikkelde zenuwen door het gebruik van

Mijnhardt's Zenuwtabletten

Glazen buisje 75 ct.
Bij Apoth. en Drogisten.

Hierop letten!

Poeders en tabletten zijn **alléén echt,** als de verpakking voorzien is van den naam Mijnhardt. Let bij het koopen daar speciaal op, want dit alleen garandeert U de echtheid.

Landhuis

te Breukelen aan de Vecht

te huur

voor korter of langeren tijd, gem. of ongem. Beschrijving met foto's in ail. 24 (1931) van dit blad.

A. LOEFF
„de Mijlpaal", Breukelen

VICTORIA-WATER
NATUURLIJK OBERLAHNSTEIN BRONWATER
Nederlandsche Maatschappij, opgericht 1887

Geneesmiddelen uit den ouden tijd

(Uit een kruidenboek van 1794)

De steel van den Bastaardwederik, in loog gekookt, en met dat vocht het hair gewasschen, maakt 't zelve schoon en blinkend, versterkt het hoofd, en doet het hair zelf vast wortelen, belet derhalve het uitvallen.

De wortel van de Doronicum heeft, versch zijnde, in zijne zoetigheid een zeer aangenaam zout opgesloten, hetwelk in reuk bijna met het komijn overeen komt, en daaardoor de dampen des hoofds in de draajingen verteert, en de onordentelijk in 't ronde loopende beweging der geesten in de zenuwen maatigt en verbetert.

De bloem van de Persiaansche lelie zoude de kracht hebben van het neusbloeden te stelpen, en het water van de bloemen gedisteleerd, is goed voor de sproeten.

De zaaden van de Akelij gebruikt men om pokjens en mazelen te doen opkomen; ook tegen de geelzucht. Het sap der bloemen is goed in de namiddagkoortsen.

L. S.

De
Leidsche Kunstweefschool

Mariënpoelstraat *15*

Leiden

Handgeknoopte Tapijten

naar ontwerpen van

Riek van der Heyden

ƒ 40.- per M².

N.V. American
Petroleum Company
Gebouw 'Petrolea'
's-Gravenhage

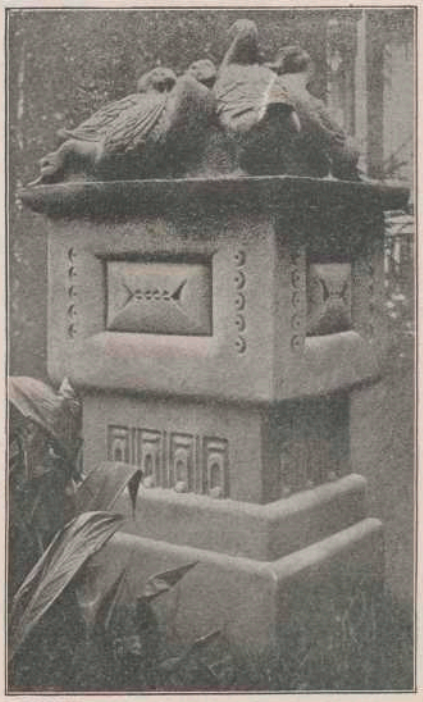
DE NIEUWE
HUISKAMERLAMP
VAN
WINKELMAN
GEEFT
EEN WONDERMOOI
LICHT.

GAARNE ZENDEN WIJ U EEN FOTO
N.V. ATELIERS „WINKELMAN"
P. C. HOOFTSTRAAT 28, AMSTERDAM

„Disco" verlichtings-ornamenten

Van de vertegenwoordiging voor Nederland, de N.V. van den Berg & Co's Metaalhandel te Amsterdam, ontvingen wij een prijscourant van DISCO verlichtingsornamenten, die ongetwijfeld de belangstelling van onze lezers zullen hebben. In het eerste figuur geven wij een der voorbeelden van DISCO-wandarmaturen met kogelglas. Het metaal is van mat vernikkeld koper; het glas is 't bekende zuiverwitte melkglas. Verder zijn te verkrijgen buisvormige wandornamenten. Uitvoering als boven. Evenwel zijn de metalen deelen ook in verchroomde uitvoering verkrijgbaar. In deze armaturen behoort een buisvormige lamp, een z.g. soffitten-

BROUWER's TUINSIER

HOOGTE ± 140 cM - GRONDVLAK 63 × 46 cM

ZOO UW HUIS, ZOO UW TUIN

BROUWER's TUINAARDEWERK VERHOOGT HET ASPECT VAN UW TUIN. U VINDT HET WEER OP DE PRIMAVERA TE ROTTERDAM EN OOK OP DE VON SIEBOLD TENTOONSTELLING TE LEIDEN, AAN WELKE EXPOSITIES WIJ ONZE MEDEWERKING VERLEENEN

VERKOOP DOOR DE N.V. HANDELMAATSCH. „KERAMIDON" ARNHEM - RIJNKADE 23

STANDARD *Gebruikt Standard Producten* STANDARD

Een welkom zestal!

6 nieuwe bonbons van DROSTE. Overal zijn ze welkom. Iedereen wil ze binnenhalen! Jong en oud zijn nieuwsgierig naar die nieuwe DROSTE-lekkernijen: Mocca-Truffels, Café cognac, Bouché au caramel, Cherry Cups, Chocolat-caramel en Krokanta!

Zes nieuwe bonbons van de befaamde superieure Droste-kwaliteit. Een kwaliteit die tot in het buitenland vermaard is. Op de groote Koloniale Tentoonstelling te Parijs onlangs nog met den Grand Prix bekroond.

Het Droste-mannetje brengt ze rond. In alle goede zaken kunt U ze krijgen. Vraag naar deze zes nieuwe „formidabele" bonbons van DROSTE!

J. VAN A. ALPEN

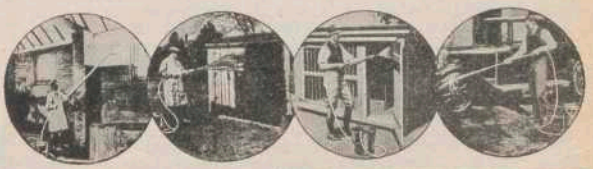
DROSTE
BONBONS
ALTIJD WELKOM!

The one man Spray
Solo

The World's Finest Spraijer

Demonstratie-Tentoonstelling „Het Landhuis", Scheveningen

PRIJS f 17.50
Franco huis

Importeur:
K. DAAN - SANTPOORT

lamp, geplaatst te worden. De lengte daarvan bedraagt 31 cm. Deze ornamenten zijn ook in dubbele uitvoering te verkrijgen en een der soorten bovendien in drievoudige uitvoering (zie fig. II). Plafondornamenten van goede vorm

Fig. I.

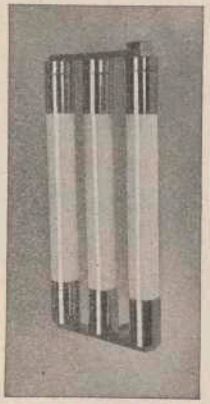

Fig. II.

„DISCO" VERLICHTINGS- ORNAMENTEN

worden geleverd in verschillende uitvoering, b.v. voor een badkamer met wit geëmailleerde rand. Verder zijn deze ornamenten leverbaar met dof vernikkelde rand. Deze wandornamenten kunnen worden geleverd half en geheel waterdicht. Ook zijn nog te verkrijgen aardige nachtlampjes
Deze in bepaalde milieu's veel voldoening gevende ornamenten zijn van goede kwaliteit en niet duur.

v. R.

Van een Electrische Sproeier en Stopcontacten

Op de tentoonstelling van „Het Landhuis", in het Kurhaus te Scheveningen, zal ongetwijfeld de electrische sproeier, welke daar geëxposeerd wordt, de aandacht trekken. De bekende *Solo-Spuit* is voorzien van een electro-motor, die op elk stopcontact kan worden ingeschakeld. Daardoor wordt deze sproeier uitermate geschikt voor de behandeling zoowel van kasculturen als van boomgaarden en fruittuinen.

Leestafel

De Verzorging van onzen Tuin, Praktisch Handboek voor het kweeken en verzorgen van Bloemen, Boomen, Struiken, Fruit en Groenten, door J. F. Ch. Dix. — Uitgevers-Mij. „Kosmos", Amsterdam. — Prijs *f* 4.90.

Voor de meesten onzer lezers is de mooie Kosmos-Serie (Cactussen, Vetplanten, Villatuin, Rotstuin, Bloemen en Planten in Huis) reeds lang zeer gunstig bekend en gewaardeerd. Hierbij sluit zich dit werk van Dix op waardige wijze aan. Het is uit de praktijk geschreven vóór de praktijk. De Schrijver beheerscht de stof volkomen; hij heeft een vlotte, zakelijke stijl, en daardoor ontstond deze praktische handleiding, waaruit de liefhebber kan leeren, hoe hij de gewassen in zijn tuin moet behandelen, om er het meeste succes van te hebben. Wij kunnen dit fraai uitgevoerde werk zonder eenig voorbehoud aanbevelen, en daarom raden wij aan, het zoo spoedig mogelijk te bestellen en vervolgens vlijtig te raadplegen. De tuin zal er wel bij varen en de liefhebber-tuinier ziet zijn genot dagelijks toenemen.

B. B.

Het beste en meestgelezen
tuinbouwblad
voor liefhebber en vakman
is het weekblad
FLORALIA
RIJK GEILLUSTREERD
Hoogst vakkundige redactie
PROEFNUMMER GRATIS
FLORALIA - HAARLEM
Klokhuisplein 5
N.B. Ook aan den Stand van „Het Landhuis" op de gelijknamige tentoonstelling te Scheveningen in het Kurhaus zijn proefnummers verkrijgbaar

AMSTERDAMSCHE AQUARIUMVISCH GROOT-KWEEKERIJ
TROPISCHE VISSCHEN, AQUARIUMS EN PLANTEN
GROOTE SORTEERING. — ALTIJD VOORRADIG 543
M. NEEF - TER HAARSTRAAT 13 - AMSTERDAM (W)

MEUBELFABRIEK
„ARTI"
DIRECTIE: WELS & KROON
HEERENGR. 162 TEL. 48096/49215
AMSTERDAM
OPGERICHT 1910
SLAAPKAMERS · EETKAMERS
SALONS · HEERENKAMERS
in Eiken- en Mahoniehout in de was
Gepolitoerd Berken-, Mahonie- en
Kaukasisch Notenhout
BEZOEKT ONZE MODELKAMERS

KELVINATOR

HIER LANGS AFKNIPPEN

BON

(ALS DRUKWERK TE POSTEN)

Wilt mij prijzen en afmetingen sturen. Bezoek van Uw deskundige zie ik wel, niet tegemoet.

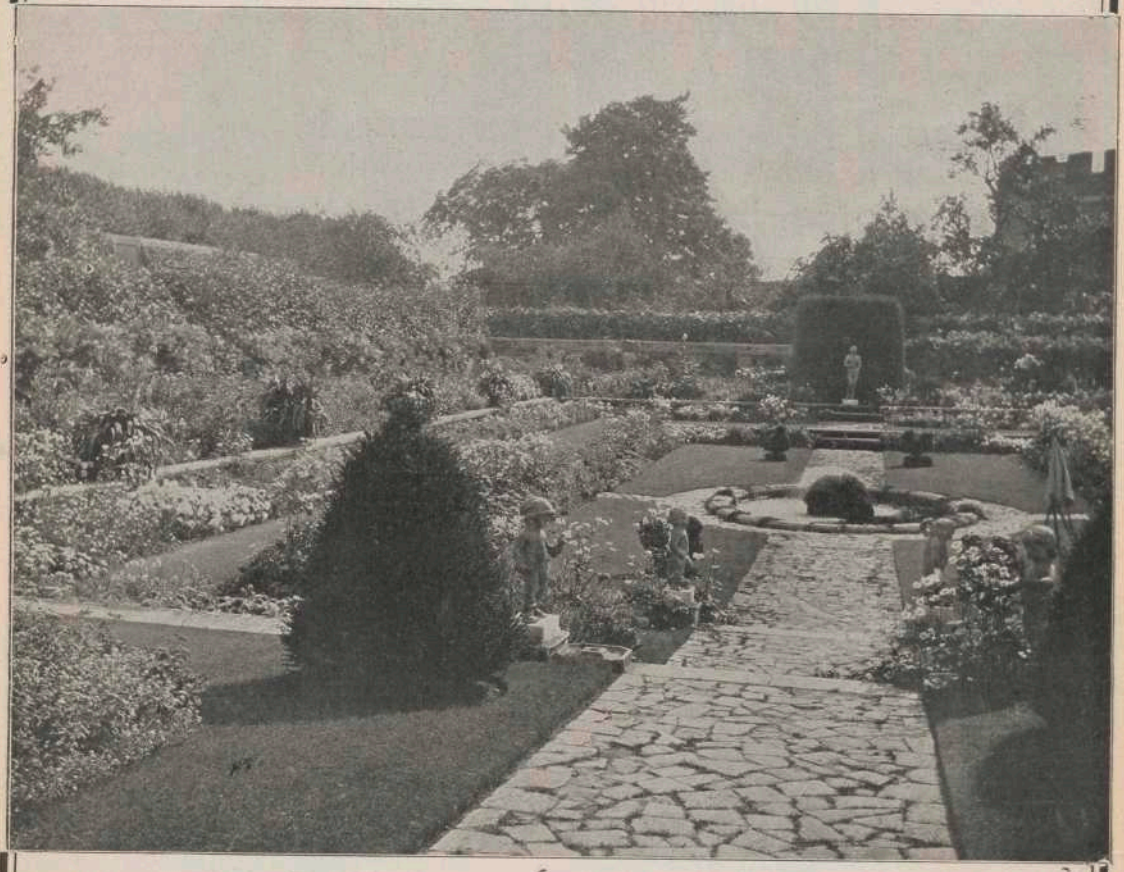
NAAM:.....

ADRES:.....

ELECTRISCHE
KOELKASTEN

KELVINATOR maakt van 1881 af ijskasten, van 1914 af als eerste, electr. autom. koelkasten. Prijzen voor huish. koelkasten van ƒ 500—ƒ 2000. Geen water. Hierboven enkele types. Vraagt ons nadere gegevens. De Kelvinatorfabriek heeft een capacit. van 2600 stuks p. dag. Verkooporg. Palthe, Parkstr. Den Haag

KWEEKERIJ
„BOSCHGEEST"

FIRMA GEBR. BOUW
VOORSCHOTEN

TELEFOON 68, TELEGR.-ADRES BOUW

Nù méér dan ooit: Sluis - in ieders huis!

Dat heeft onze laatste belangrijke prijsverlaging mogelijk gemaakt. Sluis vermaarde biskwie-soorten zijn thans tegen uiterst-aantrekkelijke prijzen te verkrijgen

Vraagt U Uw leverancier o.a. eens naar de volgende Sluis "schlagers":

Gemengde Biskwie 35 cts. per 1/2 pond
Brusselsche Kermis 27½ cts. " " "
Café Noir . . . . . 30 cts. " " "
Lekkerbeetjes . . . 40 cts. " " "
Kattetongen . . . . 40 cts. " " "
Chowa . . . . . 37½ cts. " " "

U zult er heusch geen spijt van hebben!

BISKWIE SLUIS DEVENTER

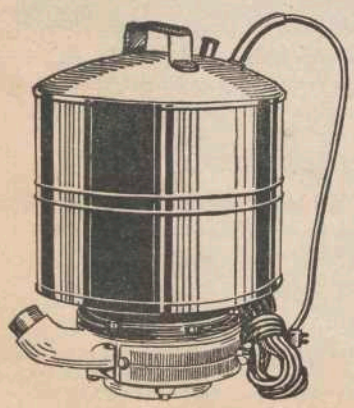
L. DIRKSE, Utrecht
Burgemeester Reigerstraat 19
Bloemenmagaz. „MILLE FLEURS"
TELEF. 13212, POSTREK. 42667
MOD. BLOEMWERKEN, GRAFKRANSEN ENZ.

Bij Hoofd- en Kiespijn
MIJNHARDT'S POEDERS
Doos 45 ct. Per stuk 8 ct.
Bij Uw drogist.

W. BEUNDER
Verbindingsw., BLOEMENDAAL
TELEFOON 22338
Moderne Bloembinderij
Kamerplanten - Tuinaanleg

DRIJVENDE POMP „HAWIG"

aansluiting op elke lichtleiding is transportabel en zonder montage direct bedrijfsklaar

Zij wordt slechts in vijver, sloot, wel, put, regenbak, vat enz. gelegd, drijft aan de oppervlakte en kan direct haar werk beginnen na aansluiting aan de lichtleiding.

Zij dient ter be- en afwatering in den landbouw, tuinderijen en buitenverblijven, voor huishoudelijk gebruik enz.

Verder:

Insecten en boomziekten bestrijden,
Veld en tuin bevloeien,
Gazons en bloembedden besproeien,
Auto's en wagens afspuiten,
Watertanks en reservoirs vullen,
Kelders en putten leegpompen,
Reinigen van stallen en gebouwen,
Besproeien van tennisbanen en andere sportterreinen,
Watervoorziening en drainage bij bouwwerken en andere bedrijven

N.V. Octrooi Maatschappij «HERMES»
Keizersgracht 758 AMSTERDAM C. Telefoon 36911

J.A. BOSKAMP EN ZN. OVERVEEN

TELEFOON 11110

Wij richtten het landhuis te Scheveningen in volgens ons ontwerp

Ook voor uw landhuis of woning kunnen wij ontwerpen vrijblijvend vervaardigen en wel aanpassend aan uw persoonlijke smaak aan het beschikbare bedrag

Abonneert

U op en maakt Uw vrienden bekend met dit fraaie tijdschrift

HET LANDHUIS

geeft U elke 14 dagen een schat van kennis op het gebied van

heerlijk wonen

*

INTEEKENBILJET ACHTERZIJDE

WETENSCHAP EN ONDERVINDING LEEREN

Het leggen van veel en zware eieren is een erfelijke eigenschap, die des te zwaarder op de

Nakomelingen

overgaat naarmate zij bij de voorouders langer en meer aanwezig waren. ☙ Het doeltreffendste middel om dit te bereiken is permanente contrôle met valnesten over meerdere leg-jaren

De kuiken-tijd is daar

Wij leveren uitsluitend Barnevelder, Wit-Leghorn en Patrijs-Leghorn, van eigen fok-dieren, sinds 1921 gecontroleerd

Vraag jubileum-prijscourant 30-jarig bestaan

1902–1932

„DE BURGWAL", WOUDENBERG

LAANBOOMEN

OOK IN ZWARE MATEN

SIERHEESTERS

GEWONE- EN BIJZONDERE SOORTEN

VRUCHTBOOMEN

Kweekerij „BONTE HOEK"

DE PUNT (Gr.)

Eendaagsche **Kuikens**

WITTE LEGHORNS VAN PRIMA AFSTAMMING

25 cts. per stuk

Andere rassen op aanvraag. Alle fokdieren zijn vrij van Pullorum bevonden. Bestellingen voor jonge hennen, 2 en 3 maanden oud., levering Juni en Juli, worden thans aangenomen.

Wij leveren ook de bekende *Solo spuiten* *f* 17.50 p. stuk

Garen mandjes voor stamboekfok *f* 1 p. stuk. Bij 6 st. franco.

Hoenderpark „De Koning"

BIRKSTRAAT 80 Telefoon 2365 SOEST

KONINKLIJKE ROZENKWEEKERIJ
GRATAMA - HOOGEVEEN
CATALOGUS OP AANVRAAG

TUINNETTEN prima getaand waarborgt langdurig gebruik

Uitsluitend 1ste kwal. à 8 ct. per m² omgaand te leveren in iedere Lengte en Breedte. **TENNISNETTEN, DOELNETTEN**

P. VOOGT — NETTENHANDEL — IJMUIDEN-OOST

VERPLAATSBARE *BROEIBAKKEN*

TUINSCHUTTINGEN, HEININGPALEN enz. van gewapend beton, in alle afmetingen leverbaar. Trottoirtegels en Banden voor tennisbanen, putten, kolken, riolen, enz.

M. H. VAN DE POLL BODEGRAVEN
TELEFOON 5

Voor den BLOEMENTUIN!

1ste KWALITEIT! GEGARANDEERD SUCCES!

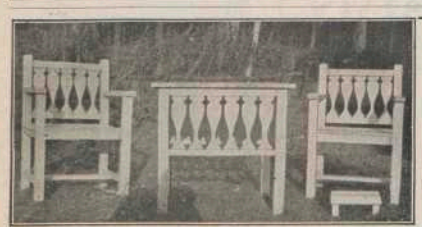
100 Gladiolen (gem. kleur.), 50 Montbretia's, 25 Dubb. Begonia's, 50 Ranonkels, 100 Oxatis Deppii Geluksklavers, 50 Anemonen, 25 Vaste planten in 5 beste soorten, 5 Dahlia's, 5 mooie Gloxinia's, 5 Hangbegonia's voor pot, 10 Kaapsche Lelie's, 5 Lelie's. Deze geheele collectie bestaande uit 430 der beste bloembollen **voor slechts f 3.**

Cultuuraanwijzing plus Kamerplant cadeau

Struikrozen en klimrozen 10 ct., Stamrozen 50 ct., Violen groote planten, 4 ct., Pioenrozen 10 ct., Dahlia's 6 ct., Overblijvende Heestertjes 10 ct. per stuk

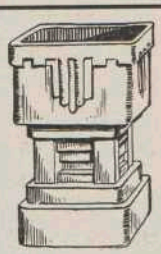
H.Th. MENS, Kweekerij „Vlashoven"

NOORDWIJKERHOUT (bij Haarlem)

VRAAGT prospectus moderne TUIN-MEUBELEN

B. VAN DOORN * MAARTENSDIJK

GOEDEWAAGEN'S
KONINKL. FABRIEKEN, GOUDA

Tuinvazen
in Weervast Terra-Cotta

VRAAGT AFBEELDING EN PRIJS

TUINARCHITECTUUR Aanleg en onderhoud van Stads- en Villatuinen, zoowel in abonnement als voor enkele keeren

W. J. BAKKER & ZOON - AMSTERDAM
voorheen Stadhouderskade 67
thans **SARPHATIEPARK 13**
Telef: 21151 - Gevestigd sinds 1862

N.V. „MEUBELKUNST"

Moderne Woninginrichtingen

„Indanthren" Meubel- en Gordijnstoffen

Meubelen naar ontwerp van A. Lucas, Meubelarchitect
Eigen fabrikaat. - Werkplaats: Witte Rozenstraat 27
Toonkamers: Witte Rozenstraat 36. Leiden, Telef. 524

DOOR 'T GEBRUIK VAN

NIVA TANDPASTA

STEUNT GIJ 5 Nederlandsche Industrieën, daar de voorn. grondstoffen en de verpakking ook zijn. Helpt dus mede, de malaise in EIGEN LAND te bestrijden.

NEDERLANDSCH FABRIKAAT

Groote Tuben . . . . . 75 cts.
Kleine Tuben . . . . . 25 cts.

Dr. H. NANNING's
Pharm. Chem. Fabr. N.V., Den Haag.

Fa. K. VAN NES & ZONEN

Vlijtscheweg 110
APELDOORN
Telef. 2486

BOOMKWEEKERIJEN
TUINARCHITECTUUR

Groote culturen van: SIER-, BLOEM- en DEKHEESTERS, CONIFEREN en GROENBLIJVENDE PLANTEN, LAAN-, SIER- en VRUCHTBOOMEN

Adviezen voor Aanleg en Beplantingen worden gaarne verstrekt

Prijscourant franco op aanvrage

TEGEN EIERPIKKEN

LEG-, BROED- EN VALNESTEN

van stroo en bies. Verschillende soorten Voederbakken en Drinkfonteinen voor kippen en duiven. Oudste en soliedste adres. Vele malen bekroond. Aanbevelend,

P. DE VRIES, Daniël Stalpertstr. 51, AMSTERDAM

LANDHUISVERWARMING
GEVEKE & Co
AMSTERDAM !

GEEN Mooie Tuinen
ZONDER Mooie Gazons

Pracht-gazons verkrijgt men met mijn **Gazon-Graszaad** en **Gazon-Mest „GRAMIN"** !

H.v.d. Meide - Sommelsdijk

Rietmatten

0.60 M hoog; uitrol 2 M à f 0.30
0.75 M „ „ 2 M à f 0.35
1.00 M „ „ 2 M à f 0.45
1.50 M „ „ 2 M à f 0.75
1.80 M „ „ 2 M à f 0.90

Fa. H. DUBBELDAM Hzn.
Gorinchem Telefoon 133

Nederlandsch Fabrikaat

PICUS TRIPLEX

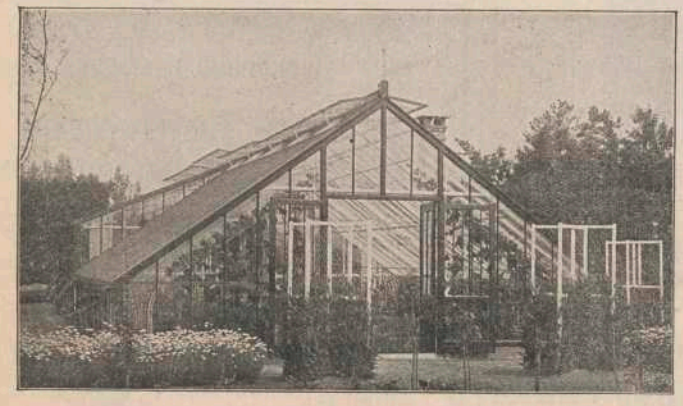
Het Moderne Interieur

vraagt groote vlakken, waarvoor „Picus"-Triplex het aangewezen materiaal is. Door een uitgebreide collectie foto's kunnen wij U een indruk geven van de verschillende toepassingen van „Picus"-Triplex

N.V. Houtindustrie „PICUS", Eindhoven. Tel. 2024

G. KOELEWIJN, BAARN

TELEFOON 254

Centrale Verwarming
Bloemen- en Plantenkassen
Druiven- en Perzikenkassen
Kyaniseerinrichting

HAARLEM

SPAARNWOUDERSTR. 39